

ЗВЯЗДА

5 КАСТРЫЧНИКА 2011 г.
СЕРАДА
№ 190
(27054)
Кошт 800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЦІ ЗМОЖА ЭЛЕКТРОННЫ ПЛАНШЭТ СТАЦЬ АЛЬТЭРНАТЫВАЙ ПАДРУЧНИКАМ?

Адказ будзем ведаць
пасля завяршэння
эксперыменту,
які стартуваў у Ліцэі Бел-
дзяржуніверсітэта

АКАЗАЦА на месцы навучэнцаў хіміка-біялагічнага класа Ліцэя БДУ, напэўна, пажадалі б тысячы беларускіх старшакласнікаў, бо менавіта ім пашчасціла стаць удзельнікамі эксперыменту па ўкараненні ў вучэбны працэс электронных планшэтаў. Стаць ліцэістам — гэта ўжо вялікая удача, але такіх шчасліўчыкаў сёлета было 200 чалавек. І наўрад ці пры наступленні ў Ліцэй БДУ хтосьці з іх марыў стаць яшчэ і першапраходцам у плане выкарыстання ў адукацыйным працэсе планшэтных прыставак. Пашанцавала з «навабранцаў» толькі 21 дзесяцікласнік, якім учора рэктар БДУ акадэмік Сяргей Абламейка і першы намеснік міністра адукацыі Аляксандр Жук ва ўрачыстай абстаноўцы ўручылі ўстройства для чытання электронных кніг (рыдары).

— Сёння мы даём старт вельмі важнаму двухгадоваму эксперыменту, які уявіць сабой спалучэнне высокаадукацыйнага і высокаадукацыйнага, як Вялікабрытанія, Сінгапур, Паўднёвая Карэя, і традыцыйна нацыянальнай сістэмы адукацыі, — адзначыў Аляксандр Жук. — Нам патрэбны якасны скачок у інфарматызаваных сістэмах адукацыі ў нашай краіне, а прапанаваныя ліцэістам планшэтныя ўстройства ствараюць прынцыпова новую магчымасць для арганізацыі навучальнага працэсу. Яны ў сапраўды прамым сэнсе з'яўляюцца пераходным, бо ліцэісты змогуць карыстацца ім не толькі ў класе, але і дома — на працягу двух гадоў удзелу ў эксперыменте. Па сутнасці, ствараюцца магчымасці арганізацыі індывідуальнага адукацыйнага асяроддзя, работы па індывідуальнай адукацыйнай траекторыі, калі навучэнцы самі зможуць выбіраць для сябе тэмпы навучання. Той, хто пайшоў наперад, можа паглыбіцца ў тэму, а той, хто трохі адстаў, можа вярнуцца назад, паўтарыць, дапрацаваць, для таго, каб потым паспяхова рухацца наперад.

Аляксандр Жук патлумачыў, чаму менавіта Ліцэй БДУ быў абраны месцам правядзення эксперыменту. Па-першае, выкладчыкі Ліцэя БДУ маюць багаты досвед у распрацоўцы і выкарыстанні электронных адукацыйных рэсурсаў. Па-другое, за ліцэістамі Белдзяржуніверсітэта, які мае ўласную вельмі магутную інфармацыйна-камунікацыйную

інфраструктуру і багаты досвед у рэалізацыі буйных праектаў у сферы інфарматызацыі. Акрамя таго, менавіта Белдзяржуніверсітэт прафінансаваў закупку для ліцэістаў электронных планшэтаў. Рознічны кошт такога планшэта вагаецца ад 440 да 480 долараў, і натуральна, што не кожная сям'я можа дазволіць сабе такую пакупку.

— Калі мы вызначалі, якому з персанальных устройстваў аддаць перавагу, то бралі пад увагу наступныя крытэрыі: бяспеку для здароўя іх уладальнікаў, кампактнасць і невялікую вагу, наяўнасць рознічных інтэрфейсаў, прастату ў выкарыстанні і зразумелы інтэрфейс, — паведаміў рэктар БДУ, акадэмік Сяргей Абламейка. — Таму наш выбар спыніўся на планшэтным рыдары. Дзякуючы тэхналогіі «электроннай паперы» яго экран не свеціцца, не стамляе зрок, у яго няма праблем з вуглячкі і сонечнымі блікамі. Усе планшэты, якія перадаюцца ліцэістам, маюць сертыфікаты адпаведнасці і гігіенічныя сертыфікаты. Адна з галоўных пераваг планшэтных рыдараў — гэта вялікая працягласць яго аўтаномнай работы. Электраэнергія выдаткоўваецца толькі пры «ліставанні» старонак. І без падзарадкі можна прачытаць каля 7 тысяч старонак. Калі чытаць па дзве гадзіны або па 200 старонак штодня, то планшэт можа не падзараджаць каля месяца.

Ліцэісты атрымліваюць планшэты, у памяць якіх запісаны

Фота Марыны БЕГУНОВАЙ.

электронныя версіі ўсіх школьных падручнікаў, а таксама вучэбна-метадычныя комплексы, распрацаваныя педагогамі Ліцэя БДУ. Аператыўнае абнаўленне інфармацыйнага асяроддзя ліцэістаў будзе ажыццяўляцца як з дапамогай унутранай сеткі ліцэя, так і з дапамогай інтэрнэту. Рыдары ўтрымліваюць праграмае забеспячэнне для чытання практычна ўсіх распаўсюджаных тэкставых і графічных фарматаў, бібліятэку класічнай літаратуры на рускай і англійскай мовах (больш як 500 кніг), 44 слоўнікі на розных мовах свету, праграму агучнага тэкстаў шляхам сінтэзы маўлення, магчымасці для аднаўлення гукавых файлаў, што будзе вельмі карысным пры вывучэнні замежнай мовы, правядзіння (USB) і бесправаднага інтэрфейсы (Bluetooth і Wi-Fi). Акрамя таго, БДУ дадат-

кова закупіў для рыдараў карты памяці і чархлы.

— Вам наканавана стаць першапраходцамі ў вельмі важнай справе, — звярнуўся да ліцэістаў Аляксандр Жук. — Вы ўсе вельмі таленавітыя і творчыя асобы, і вам прасцей будзе ўспрыняць інавацыйныя педагогічныя тэхналогіі. Рэспубліканскі цэнтр праблем чалавеча (адно са структурных пад'яў раздзяленняў БДУ) будзе ажыццяўляць медыцынскае суправаджэнне эксперыменту, час ад часу праводзіць сярэд вас анактаванне. Спадаёмся, што вы дапаможаце Міністэрству адукацыі ўбачыць праблемныя моманты і прыняць на выніках эксперымента правільнае рашэнне па масавым укараненні ў школы падобных персанальных устройстваў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ТЭХНІЧНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ РОСКЕТБООК PRO 902, ЯКІ ЗАДЗЕЙНІЧАЎ У ЭКСПЕРЫМЕНЦЕ:

Працэсар — 533 МГц
Аператыўная памяць — 256 Мб
Пастаянная памяць — 2Гб + MicroSD да 32 Гб
Памеры 263*190*11
Вага — 530 грамаў
Экран 9,7" Viziplex
Сеткавыя інтэрфейсы — Bluetooth і Wi-Fi.
OC Linux
Час аўтаномнай работы — больш як месяц (7—8 тысяч старонак)

Фота БЕЛТА.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ЛІЧЫЦЬ НЕАБХОДНЫМ АСВОЙВАЦЬ ВОПЫТ ПЕДАГОГАЎ-НАВАТАРАЎ ВА УСЕЙ КРАІНЕ

Сістэма адукацыі, заснаваная на правярэных часам традыцыях і ў той жа час адкрытая для новых ідэй, у многім вызначае паспяховае будучае дзяржавы. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 4 кастрычніка на сустрэчы з фіналістамі рэспубліканскага конкурсу прафесійнага майстэрства педагогічных работнікаў «Настаўнік года Беларусі», паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

У гэтым годзе спаўняецца 20 гадоў з дня правядзення ў Беларусі першага конкурсу «Настаўнік года». Паводле слоў Прэзідэнта, за сваю дваццацігадовую гісторыю конкурсу пераможцаў у сапраўдны акадэмію педагогічнага вопыту і майстэрства. «Гэта красамойна сведчыць аб высокім грамадскім прызнанні ролі настаўніка і вялікай пазаве, якой акружае наша праца, — лічыць кіраўнік дзяржавы. — Адукацыя з'яўляецца тым фундаментам, на якім будуюцца інтэлектуальныя патэнцыялы і духоўнае здароўе нашай нацыі. Менавіта таму мы імкнемся, каб нашы навучэнцы атрымлівалі высокі ўзровень падрыхтоўкі, які адпавядае самым строгім сусветным стандартам». Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што на той жа момант павінна быць ачынена школа XXI стагоддзя, ямяла гаварылася на жыццёвыя нараты педагогічнага актыву. «Выхаванне і навука павінны іці паралельна, каб раскрыць здольнасці і развіць асобу кожнага дзіцяці. Абуджаць у вучня шчырую цікавасць да ведаў, прывіваць культуру і гатоўнасць да паспяховага дарослага жыцця», — сказаў кіраўнік дзяржавы. На думку Прэзідэнта, зрабіць гэта пад сілу толькі сапраўднаму Педагу. Такія педагогі-наватары павінны быць галоўнымі героямі публікацыі і тэлеперадач на тэмы адукацыі. Іх дасягненні і вопыт неабходна прапагандаваць і асвойваць па ўсёй краіне, перакананы Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт таксама лічыць неабходным удасканаліць практыку атэстацыі педагогаў. «Мы павінны даць магчымасць перадавым настаўнікам дэтармінава атрымліваць больш высокую катэгорыю за рэальнае дасягненні, а не проста за выслугу гадоў», — сказаў кіраўнік дзяржавы. На яго думку, неабходна таксама прадумаць сістэму мер, якіх садзейнічалі б прыходу ў школы таленавітай моладзі.

На думку Аляксандра Лукашэнка, настаўнікаў-практыкаў, сапраўдных прафесіяналаў сваёй справы, трэба больш прыцягваць да выкладання ў педагогічных ВНУ і інстытутах развіцця адукацыі. «Трэба дазволіць ім працаваць па ўласных праграмах і арыгінальных метадыках. І абавязкова ўключаць у лік аўтару падручнікаў», — адзначыў Прэзідэнт.

ПРЭЗІДЭНТ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ 4 КАСТРЫЧНИКА ПРЫНЯЎ ШЭРАГ КАДРАВЫХ РАШЭННЯЎ

Аляксандр Лукашэнка вызваліў Віктара Галаванана ад пасады Міністра юстыцыі. Кіраўнік дзяржавы прызначыў выканаўцам абавязкаў Міністра юстыцыі першага намесніка Міністра юстыцыі Аляксандра Білейчыка. Адапаведны ўказ Аляксандр Лукашэнка падпісаў 4 кастрычніка. Прэзідэнт таксама даў згоду на вызваленне Уладзіміра Карпука ад пасады дырэктара Дэпартаменту па геалогіі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі за здзяйсненне правінаў, якія несумяшчальныя са знаходжаннем на дзяржаўнай службе. Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

УЛАДА І БІЗНЭС — ПАРТНЁРЫ

УЧОРА адбылося пашыранае пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў Беларусі з удзелам прадстаўнікоў беларускіх дзелавых колаў. Бізнес-супольнасць і ўлада дамовіліся аб супрацоўніцтве. Урад гатовы да будавання новай мадэлі эканамічнага развіцця нашай краіны.

2012 — год збалансаванага развіцця

Прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл МЯСНІКОВІЧ падкрэсліў, што эканоміка будзе засноўвацца на якасных паказчыках. А 2012 год ён называе годам збалансаванага развіцця, стабільнасці на валютным і спажывецкім рынках. «Але пры гэтым будзе праводзіцца жорсткае крыўдна-грашовая і бюджэтная-падатковая палітыка, — нагадаў пра ўсё ж такі цяжкае эканамічнае становішча прэм'ер. — І змяніць рэсурсы, якія накіроўваюцца ў эканоміку, будучь рэзка абмежаваны». Прыярытэтам сваёй палітыкі ўрад вызначыў стымуляванне вытворчага і інвестыцыйнага бізнесу, пераапрацоўчых прадпрыемстваў на мясцовай сыравіне, сферы паслуг. «Падтрымка будзе ажыццяўляцца ўсім, незалежна ад формаў уласнасці», — запэўніў Міхаіл Мясніковіч. Таксама ў хуткім часе можа знізіцца стаўка падатку на прыбытак: «Рашэнне пакуль не прынята, але мы плануем, што паступова яна будзе зніжацца», — заявіў кіраўнік ўрада. Прамысловасць — стрыжань бізнесу — рухавік Мікалая СНАПКОЎ, міністр эканомікі Беларусі, прызнаў памылковасць ігнаравання прыватнага бізнесу. «Да гэтага часу Беларусь

развівалася на аснове выкарыстання магутнага прамысловага сектара, які падтрымліваў высокія тэмпы эканамічнага росту і ствараў высокі ўзровень занятасці пры адпаведна, нізкім узроўні беспрацоўя, — пачаў тлумачыць міністр. — Мы не імкнуліся пераключыць прыватны сектар эканомікі, бо ў гэтым, у прынцыпе, не было неабходнасці для высокіх тэмпаў эканамічнага росту. У выніку наша краіна адсталала ад краін-ператэраў па ўзроўні ўкладу прыватнага сектара ў ВУП. Цяпер жа відавочна, што прамысловы комплекс з'яўляецца асновай, стрыжнем эканомікі, аднак адзіна магчымым магутным рухавіком фарміравання ўстойлівага эканамічнага росту з'яўляецца прыватны сектар, а менавіта малая і сярэдняя прадпрыемальніцтва».

Асновы новай эканамічнай свядомасці Пасля Мікалая Снапкоў назваў «трох кітоў» доўгатэрміновага эканамічнага росту — гэта канкурэнцыя, інстытут уласніка і дэбаркарызацыя. Акрамя таго, ён падкрэсліў, што неабходна знішчыць падзел успрыманна дзяржаўных і недзяржаўных арганізацый. Значнай для эфектыўнага развіцця эканомікі міністр лічыць малую прыватнасць. Ён нагадаў, што яна была распачата яшчэ ў 1992 годзе, але «паспяхова ў 1996-м забыта». Па словах чыноўніка, мена-

віта прыватнасць з'яўляецца галоўным фактарам у будаванні «новай мадэлі эканамічнага развіцця краіны і новай формы эканамічнай свядомасці». Каб быць прывабнымі для інвестараў Міністр эканомікі заявіў, што на ўзроўні краіны стан бізнес-асяроддзя ўплывае на прывабнасць для інвестараў. Той жа думкі прытрымліваецца і Уладзімір КАРАГІН, старшыня прэзідыума саюза юрыдычных асоб «Рэспубліканскага канфедэрацыі прадпрыемальнікаў». Прыватнасць і стварэнне масавага слоя прадпрыемальнікаў-уласнікаў, на думку і Уладзіміра Карагіна, і Мікалая Снапкоў, — галоўны фактар для той самай прывабнасці. «Якмо інвестар будзе цікава прадпрыемальнік, у якога працоўныя плошчы ў арэндзе? — задае пытанне прадстаўнік бізнес-супольнасці. Таму дзялюк паміж бізнесменамі і ўладай Уладзімір Карагін называе сменасоўем. «Сёння была рэальная дыскусія, — сказаў ён пасля пасяджэння, — абмяркоўвалася больш шырокае кола пытанняў, чым рэалізацыя Дырэктывы № 4, Нацыянальнай платформы бізнесу. Абмяркоўвалася рэальныя механізмы ўзаемадзеяння ўласніка і ўлады». Прапановы бізнес-супольнасці ў многім падтрыманы ўрадам. Аднак для больш канструктыўнай працы неабходна, каб жонкі прадпрыемальнік быў членам саюза ці аб'яднаннем прадпрыемальнікаў. Іначай ён будзе знаходзіцца па-за гутаркай з уладай і будучы ўлічаны не ўсе меркаванні і галасы. Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества	Лот № 1. Автомобиль СКАНИЯ R124GA, 1998 г.в., гос. № АВ79842, цвет — белый, кузов (шасси) № YS2R4X20001242039
Собственник (владелец) имущества	ЧТУП «Объединенные ресурсы»
Местонахождение (адрес) имущества	г. Витебск, Билево
Стоимость имущества	Лот № 1 — 120 219 600 белорусских рублей (с учетом НДС)
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Витебск, пр. Фрунзе, 22, к. 4 25 октября 2011 года в 14.30
Справочная информация	Хозяйственный суд Витебской области 210101, г. Витебск, ул. Правды, д. 32, каб. 322 http://vitebsk.court.by/ Судебный исполнитель Лесковец Денис Анатольевич, тел.: 8 (0212) 49 13 46, +375(44) 744 63 00. Старший судебный исполнитель Бородин Алексей Александрович, тел. (80212) 49 13 40

1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством.
2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет хозяйственного суда Витебской области № 3642903000023 в 201 филиале ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Витебск, код 259, УНН 300007670, не позднее 24.10.2011. Минимальная величина первого шага — 5% стоимости каждого лота.
В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009. № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ ОБ ОТКАЗЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОНА

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ПО ИМУЩЕСТВУ сообщает об отказе от проведения объявленного на 11 октября 2011 г. аукциона по продаже принадлежащих Республике Беларусь 234199 акций (84,7 % уставного фонда) открытого акционерного общества «Плещеницлес».

Извещение о проведении указанного аукциона было опубликовано в газете «Звезда» от 3 сентября 2011 г.

Курсы валют	Курсы валют
Установленные НБ РБ с 5.10.2011 г. (для б/н разл.)	для белорусских разл. Центробанк РБ
1 доллар США — 5 748,00	1 чешская крона — 304,21
1 евро — 7 574,71	1 польский злотый — 1 719,80
1 латвийский лат — 10 671,12	1 российский рубль — 175,89
1 литовский лит — 2 192,72	1 украинская гривна — 718,28

ВАЛЮТЫ И УМРЕЛИ НАПРАМАК

Пасля чарговага дадатковай сесіі на Беларускай валютна-фондавай біржы, дзе попыт перавысоў праранова (чаго ўжо даўно не было), усё асноўныя валюты падаралі: доллар — на 20 рублёў, еўра — на 100, а расійскі рубль на 7. Хутчэй за ўсё, гэта выклікана заканчэннем «падаткова тыдня»: прадпрыемствы пералілі скідаў ішмат валюты.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

РЫНКОВЫЯ КУРСЫ НА 4 КАСТРЫЧНИКА:	КУРСЫ НЕКАТОРЫХ БАНКАЎ НА 4 КАСТРЫЧНИКА.
Доллар ЗША — 7650 беларускіх рублёў;	«Беларусбанк»:
Еўра — 10420 беларускіх рублёў;	доллар ЗША — 7620 і 7720; еўра — 10000 і 10280; расійскі рубль — 230 і 237.
Расійскі рубль — 241 беларускі рубль.	«Белгарапрамбанк»:
ISSN 1990 - 763X	доллар ЗША — 7570 і 7700; еўра — 9990 і 10160; расійскі рубль — 225 і 238.
	«Беларускі банк малага бізнесу»:
	доллар ЗША — 7500 і 8000; еўра — 10000 і 10420; расійскі рубль — 210 і 240.

ШТО СЁННЯ НА ВЫСТАВЕ, ТОЕ ЗАЎТРА Ў КРАМЕ

КАЛІ гаварыць увогуле, менавіта такімі словамі можна праймаць сутнасць правядзення міжнароднай выставы-кіршаў па аптвым продажы тавараў лёгкай прамысловасці «Белтэкслетрам-2011. Восень», якая з 4 па 7 кастрычніка будзе ў 29-ы раз сустракаць наведнікаў у сталічным выставачным павільёне па адрасе: вуліца Янакі Купалы, 27. Сёлета яна сабрала пад адным дахам больш за 140 профільных кампаній з Беларусі, Турцыі, Расіі, Украіны і Польшчы, якія прадстаўляюць індустрыю адзення, абутку, галантарыі, фурнітуры і тэкстылю. На восенскай выставе традыцыйна паказваецца сезонная жаночыя, мужчынскія і дзіцячыя адзенне, абутак, галаўныя ўборы, футра, выбары для інтэр'еру і шмат чаго іншага. Наведнікі змогуць адзіцца навінкі ў дызайне, распрацоўкі айчынных лёгкай прамысловасці, а таксама набыць упадабаныя рэчы ў павільёне рознічнага гандлю або на стэндах удзельнікаў выставы. Тое, што выставлена тут, дзякуючы прадстаўнікам гандлёвых арганізацый і бліжэйшы час акажацца на паліцах крам краіны, зрэшты, як і ў бліжэй і далёкім замежжы.

— Так, яшчэ да афіцыйнага адкрыцця форуму да нас звярнуліся каля 35 патэнцыяльных кліентаў наконст заключэння дагавораў. Не толькі з нашай краіны, але і з Расійскай Федэрацыі, (у прыватнасці, з Махачкалы, Санкт-Пецярбурга), з Літвы, — распавяла начальнік аддзела збыту прыватнага прадпрыемства са Слоніма «Рамгіль» Лілія СТРЫК.

Прадпрыемства спецыялізуецца на верхнім жаночым і мужчынскім трыкатажы. На выставе яно прадставіла новую калекцыю адзення «Восень—зіма-2011» — каля ста новых мадэляў з паўшарсцяной пражы з дабаўленнем алпыкі. Калі казаць спроста, гэта матэрыял высокай якасці, які скарэае спажывучу камфорт і зручнасць. Аптова аддускавая цена адзінкі вырабу — ад 100 да 160 тысяч рублёў, што, пагадзіцеся, не так і шмат.

Фота Марыны БЕГУНОВАЙ.

Калекцыю «Зіма 2011-2012» ад аднаго з вядучых айчынных вытворцаў дзіцячай верхняй вопраткі — ЗАТ Аршанская прамыслова-гандлёвая фірма «Світанак» — гандаль ужо ўзяў. Гэта і канверты для нованароджаных, і камбінезоны, і камбінезоны-трансформеры для дзіцяці ясельнага ўзросту, куртки, камплекты, паліто, паўкамбінезоны. Мадэль адпавядаюць патрабаванням лакупікоў: здымная падсцяжка з шарцыянага і паўшарсцянога футра робіць мадэль шматфункцыянальнай, манжэты дазваляюць рэгуляваць даўжыню рукава, а напупскі абараняюць ад снегу і ветру.

На выставе прадпрыемства прадставіла ўжо новую ўдзельную калекцыю «Вясна—восень-2012» — гэта каля сарака мадэляў, Іх названа — у канструкцыі, дызайне, колеры. А яшчэ да будучага лета прапануюцца льянная калекцыя дзіцячага адзення —

ПАСТАНОВА
АБ ДАЧЫ ЗГОДЫ НА НАЗНАЧЭННЕ ПРЭЗІДЭНТАМ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ СТАРШЫНЁЙ ПРАУЛЕННЯ НАЦЫЯНАЛЬНАГА БАНКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ЕРМАКОВАЙ Н.А.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАУЛЯЕ:
У адпаведнасці з пунктам 2 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь даць згоду на назначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Старшынёй Праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь Ермаковай Надзеі Андрэеўны.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. РУБІНАУ

3 кастрычніка 2011 года, г. Мінск. № 491 — CP4/VII

ПАСТАНОВА
АБ ДАЧЫ ЗГОДЫ НА НАЗНАЧЭННЕ ПРЭЗІДЭНТАМ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ГЕНЕРАЛЬНЫМ ПРАКУРОРАМ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ КАНКОКА А.А.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАУЛЯЕ:
У адпаведнасці з пунктам 2 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь даць згоду на назначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Генеральным пракурорам Рэспублікі Беларусь Канюка Аляксандра Уладзіміравіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. РУБІНАУ

3 кастрычніка 2011 года, г. Мінск. № 492 — CP4/VII

НА Выхадныя ДАДЖЫ І ПАХАЛАДАЕ
Паведамліла рэдакцыя спецыяльнага Рэспубліканскага гідраметэацэнтру Мінпрадмышляў Вольга ФЯДОТАВА.

У сераду паветра з Атлантыкі прынясе да нас невялікія дажджы. Тэмпература ад 12 на поўначы да 19 градусаў на поўдні краіны.

А вось у чацвер мы апынемся і ўвогуле ў цёплай частцы цыклона са Скандынавіі. Будзе амаль без ападкаў. Уначы 5—10, удзень — да 14—20. Ужо у пятніцу удзень паўнодна кароткачасовыя дажджы, а магчыма, і навальніца. Пахаладае. Уначы чакаецца 7—13, удзень — 10—17 ціпла. У выхадныя пахаладае яшчэ мацней. У суботу ў многіх раёнах, а ў нядзелю месцамі зноў дажджы. У суботу ўначы 3—10, удзень — 8—15. Уначы ў нядзелю стане ўжо 2—10 ціпла (на тэрыторыях Палесся магчымыя замаразкі да 0 мінус 3), удзень — 9—15.

Сяргей КУРКАЧ.

ЧЭРГІ Ё... ДАМЫ-ІНТЭРНАТЫ

На Віцебшчыне, дзе самая вялікая колькасць дамоў-інтэрнатаў (15), існуюць чэргі сярэд тых, хто мае патрэбу пражывання ў іх. Агульнае «населенніцтва» інтэрнатаў — звыш 3,3 тысячы чалавек. У інтэрнаты псіхавуэралагічнага профілю, якіх у вобласці 9, чарга каля 130 чалавек, агульнага тыпу — каля сарака. Дарчы працягласць жыцця ў такіх установах у сярэднім на ўзроўні 80 гадоў, што паравяляна больш, чым сярэд пенсіянераў, якія жывуць дома. Спецыялісты лічаць мэтазгодным прадугледзець на заканадаўчым узроўні магчымасць стварэння недзяржаўных дамоў-інтэрнатаў. Каб дзеці старэйшых паціпаў за пражыванне і догляд за іх бацькамі. Зараз з пенсійных рахункаў жыхароў інтэрнатаў здымаецца 90 працэнтаў ад пенсіі штомесця, і гэты грошы ідуць на аплату паслуг інтэрнатаў. Камерыйшыня інтэрнаты з больш прывабнымі ўмовамі жыцця вельмі запатрабаваныя. І нямаю знайшося 6 ахвотных пасяліць там старэйшых бацькоў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

МІНІМАЛЬНЫ ПАМЕР АПЛАТЫ ПРАЦЫ Ў РАСІ ЗАМАРОЗЯЦЬ НА ГОД

Урад Расіі не плануе павышаць мінімальны памер аплаты працы (МПАП) у 2012 годзе. Гэта вынік з праекта бюджэту на 2012-2014 гады, апублікаванага на сайце Міністэрства фінансаў РФ.

Цяпер мінімальны памер аплаты працы ў Расіі складае 4611 рублёў. Раней планавалася пазатпа на дзевяці мінімальную аплату працы да памеру працываковага мінімуму працаздольнага насельніцтва, які зараз у Расіі перавышае сем тысяч рублёў. За апошнія дзевяць гадоў МПАП вырас амаль у 35 разоў — у 2000 годзе ён склаў 132 рублі. Але тэмпы росту мінімальнай аплаты працы ў краіне усё роўна значна саступаюць інфляцыі.

ВЫБУХ У САМАЛІ: ЗАГІНУЛІ ДЗЯСЯТКІ

Не менш за 65 чалавек загінулі, яшчэ больш за 50 атрымалі ранены ў выніку выбуху, які адбыўся ў сталіцы Самалі Магадзіша. Напоўнены выбухоўкай грузавік, за рулём якога быў тэрарыст-смертнік, урэзаўся ў мясцовы офісны цэнтр і падарваўся. У будынку, які быў амаль цалкам разбураны, размяшчаліся некалькі міністэрстваў самалійскага ўрада.

З пачатку 1990-х гадоў у Самалі не спыняецца грамадзянская вайна, з прычыны чаго дзяржава па сутнасці перастала існаваць. У цяперашні час на тэрыторыі гэтай краіны з'явілася некалькі варагуючых самастойных утварэнняў. Міжнародна прызнаны ўрад кантралюе толькі некалькі раёнаў краіны, прычым нават сталіца не цалкам знаходзіцца пад яго ўладамі. Значную тэрыторыю краіны, якая развалілася, цяпер займае «ісламская дзяржава», утвораная радыкаламі з руху «Аль-Шабаб», блізкага «Аль-Каедае». Менавіта яны стараюцца за большасцю тэрактаў, якія рэгулярна здзяйснююцца ў Самалі.

ФУТБАЛІСТАМ ЗБОРНАЙ РАСІІ ДАЗВОЛІЛІ ПАЛІЦЬ КАЛЬЯН

Галоўны трэнер зборнай Расіі па футболе Дзід Агвакат заявіў, што ўвечары 11 кастрычніка пасля матча адборачнага турніру чэмпіянату Еўропы 2012 года з Андорай ігракі яго каманды змогуць пакурыць кальян і «піць усё, што жадаюць». Так Агвакат адказаў на пытанне аб тым, які ён ставіцца да палення ігракамі кальяна.

Зборная Расіі 7 кастрычніка згуляе са Славакіяй на выездзе, а 11 кастрычніка правядзе матч з Андорай на сваім полі. Абедзве гэтыя сустрэчы адбудуцца ў рамках адборачнага турніру Еўра-2012. Для выхаду на гэты турнір расіянам дастаткова набраць у маючых адыбца матчах чатыры ачкі.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ЗАО «АХЕКА» (продавец) ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу: Минская обл., Логойский р-н, Швабский с/с, район д. Мостище, в составе:

- Лот № 1: здание коровника (инв. № 601/С-19191), об. пл. 1247,2 кв.м. Начальная цена с НДС – 101 311 676 бел. руб.
Площадь земельного участка – 1,8806 га.
Лот № 2: здание теплятника (инв. № 601/С-19192), об. пл. 862,5 кв.м. Начальная цена с НДС – 91 362 980 бел. руб.
Площадь земельного участка – 2,3150 га.

Задаток 10% от начальной цены объекта (лота) перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Банк» г. Минск, БИК 153001369, УНП 690324015, Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 15 (пятнадцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 23.06.2011.

Аукцион состоится 03.11.2011 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 02.11.2011 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

Сайт в интернете: www.rlt.by.

17 октября 2011 года в 11.00 состоится повторное внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Минскэнергострой»

ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. О совершении сделок Общества.
Собрание будет проходить по адресу: г. Минск, ул. Монтажников, 39, офис 208.
Начало регистрации – 10.00

В публикации извещение о проведении аукциона по продаже права заключения договора аренды земельных участков (Продавец Лидский РИК), газета «Звязда» № 171 от 8.09.2011 г., начальную цену земельного участка лота № 8 следует читать 685403016 руб., задаток 68540300.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ЛІЧЫЦЬ НЕАБХОДНЫМ АСВОЙВАЦЬ ВОПЫ ПЕДАГОГАЎ-НАВАТАРАЎ ВА ЎСЁЙ КРАІНЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У гэтым годзе сярэд удзельнікаў заключанага этапу конкурсу нямаю прадстаўнікоў раённых і сельскіх устаноў адукацыі. Прэзідэнт лічыць, што гэта сведчанне пільных намаганьняў па стварэнні роўных умоў для атрымання адукацыі як у сталіцы, так і ў рэгіёнах.

Звяртаючыся да фіналістаў рэспубліканскага конкурсу, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: «Вы з'яўляецеся адной з нашых галоўных сацыяльных апар, надзейнымі памочнікамі ў дзяржаўных справах. Мы вельмі цнім вас вопыт, прафесіяналізм і высокае пачуццё адказнасці за лёс краіны. Хоць, каб вы захаваці грамадзянства, патрыятычныя традыцыі беларускага наставіцтва, выхоўвалі сваім прыкладам маладых педагогаў...»

«А яшчэ я хачу, каб вы і вашы калегі атрымлівалі задавальненне ад работы і ад поспехаў дзяцей. І, вядома ж, змагі рэалізаваць сабе не толькі ў прафесіі, але і дома, у сям'і», — дадаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка ўручыў пераможцу конкурсу — настаўніку англійскай мовы Дзятлаўскай гімназіі № 1 Інэса Зубрыліна галоўны прыз конкурсу — «Хрустальнага жураўля» — і ключы ад аўтамабіля.

Ад імя ўсіх канкурсантаў Інэса Зубрыліна падзякавала Прэзідэнта за тую намаганні і ўвагу з боку дзяржавы, што ўдзяліла павышэнню прэстыжу і сацыяльнага статусу педагога.

Аляксандр Лукашэнка ў нефармальнай абстаноўцы паразмаўляў з фіналістамі конкурсу, абмеркаваў, што трэба зрабіць, каб такіх захопленых прафесійных людзей, сапраўдных энтузіястаў стала ў краіне як мага больш.

Кіраўнік дзяржавы цікавіўся меркаваннем педагогаў па самых розных аспектах іх жыцця і дзейнасці. Прэзідэнт адшчыра ідуо стварэння ў адукацыйнай сферы інстытута настаўнікаў-метадыстаў, якую агучыў пераможца конкурсу 2009 года Юры Андрэйчык. «Давайце прымаць рашэнне, каб да новага навучальнага года мы падрыхтавалі адпаведную нарматыўную базу. Але гэта павінны быць лепшыя настаўнікі, і загрузіць гэтых людзей трэба па поўнай!», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы заявіў, што ён выступае за прадастаўленне настаўніку большай свабоды ў яго прафесійнай дзейнасці, скарачэнне паператворчасці. «Я настаіваю на тым, каб у настаўніка было больш свабоды, каб яго не прымушалі бяздумна сядзець і пісаць планы», — сказаў Прэзідэнт.

Ірына Касцянка, настаўнік фізікі з горада Чашнікі, лічыць, што конкурс з'яўляецца стымулам для развіцця і ўдзел у ім дае кожнаму настаўніку магучы прафесійны штуршок.

Кіраўнік дзяржавы цікавіўся ў педагогаў, што трэба зрабіць, каб узраўняць прэстыж прафесіі. Акрамя рэчы выключна матэрыяльных (зарплата, забеспячэнне жылём),

вельмі важным педагогі назвалі адбор будучых студэнтаў педагогаічных ВНУ. Як варыянт вырашэння праблемы, каб школьныя педагогавы давалі ражаментамі выпускнікам школ для паствуплення ў гэтыя навучальныя ўстановы.

Вядома ж, захапіць вучня гэтай выдатнай прафесіяй можа толькі таленавіты настаўнік, які аддае усё сэрца рабоце з дзецьмі.

Намеснік прэм'ер-міністра Ана-толь Тозік, які курыруе сферу адукацыі, паведамаў, што на наступным тыдні на базе Беларускага дзяржаўнага педагогаічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка адбудзецца праблемна-дыскусія па актуальных сур'ёзных сістэмах адукацыі. Там і будзю пастаўлены пытанні адбору кадраў, алтымізацыі колькасці работнікаў ааліны. У сувязі з гэтым Прэзідэнт звярнуў увагу на тое, што ў лік 108 тыс. педагогаічных работнікаў сёння ўваходзіць намала людзей, якія не заняты непасрэдна настаўніцкай працай, знаходзяцца ўбаку ад навучальнага працэсу. Таму трэба уважліва паглядзець, хто сапраўды прадуе ў галіне, а хто толькі лічыцца ў настаўніках.

Настаўнік фізікі і астраноміі з Гродна Ігар Маслаў звярнуў увагу на неабходнасць заахвочвання даследча ўхілу ў навуцаным школьніках, развіцця ў іх вавучальнага мыслення. Гэта ж дачыцца і настаўнікаў. «Сапраўдны настаўнік — гэта перш за ўсё даследчык», — сказаў ён.

Першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр

У Беларусі сярэдняя ўраджайнасць бульбы зараз складае 223,6 ц/га, што на 35,5 ц/га больш, чым летас. Самая высокая ўраджайнасць адзначаецца ў гаспадарках Магілёўскай вобласці: у сярэднім тут збіраюць па 275,9 ц/га. У Гродзенскай вобласці — 247,2 ц/га, Мінскай — 227,3 ц/га, Брэсцкай — 215,4 ц/га, Гомельскай — 200,4 ц/га, Віцебскай — 198,8 ц/га.

Увечары на полі паблізу вёскі Шарупы Шчучынскага раёна жанчына з рэўнасці пабіла палкай свайго мужа. Праз шасць гадзін пасля высветлення адносін з жонкай мужчына памёр ад мнства пераляму рэбраў з пашкоджаннем лёгкіх. Жанчына была затрыманая. У Гродзенскай вобласці з пачатку года гэтак жа адзначаецца забойства мужчыны жанчынай падчас б'ятовай сваркі. У аналагічных сітуацыях мужчыны сталі віватываць ў смерці жанчын толькі ў пяці выпадках.

Поўны абзац

Кітаец, які 10 гадоў таму збег з турмы, дзямі быў выяўлены ў іншай, дзе ён... працаваў у якасці турэмшчыка. 37-гадовы Ванг Дзхынджы дзевяцігодзе таму быў затрыманы за нападзенне на сваю жонку. Ён збег з-пад арышту, і больш ніхто са знаёмых не бачыў яго і не ведаў, дзе ён хаваецца. Аказалася, што ўвесь гэты час ён у літаральным сэнсе знаходзіўся пад носам у паліцыі. Выдаўшы сябе за ўласнага брата, Ванг уладкаваўся на часовую працу ў паліцыю, а затым стаў працаваць турэмшчыкам у адной выпраўленай установе на усходзе краіны, за 260 км ад горада, дзе жыў раней. Падман адкрыўся пасля таго, як паліцыя стала вядома, што па адных дакументах жывуць два розныя чалавекі. Цяпер следству трэба высветліць, як беглы злачынц мог быць прыняты на працу ў паліцыю.

Паведаме паведамліваю карэспандэнту «Звязды» і інфармагенціваў.

НА ПЛОШЧЫ БАНГАЛОУ У МІНСКУ ПЕРАКУЛІЎСЯ БМВ

Чарговая аварыя з удзелам БМВ адбылася ў ноч з нядзелі на панядзелак у сталіцы.

За рулём «БМВ» 5-й серыі знаходзіўся 22-гадовы малады чалавек. Ён рухаўся па вуліцы Багдановіча ў кірунку да плошчы Бангалор каля 3.30 ночы. На плошчы аўтамабіль наехаў на бардзюрны камень і некалькі разоў перакуліўся. Як паведаміла старшы інспектар па АІП АДАІ Са-вецкага раёна Мінска Марыя Дзьякава, у машыне знаходзіўся пасажыр, які змог самастойна выбрацца з «БМВ». Кіроўца атрымаў лёгкую чэрапа-намазваю траўму, а таксама разбіў твар.

Кіроўца растлумачыў, што раён для яго быў незнаёмым. А праз нейкі час прыязнаў, што проста заснуў за рулём, бо да гэтага не спы-дзье ночы. У кіроўцы ўзялі ўсе неабходныя аналізы. Зараз высвятляецца, у якім стане ён знаходзіўся, — расказала Марыя Дзьякава.

На плошчы Бангалор ДТЗ адбываюцца нярэдка. Праўда, большасць з іх — беш чалавечых ахвар (апошні выпадак, калі ў гэтым месцы загінулі людзі, быў тры гады таму). Аналагічна аварыя з перакульваннем адбылася 25 жніўня 2011 года ў 23.40. Малады чалавек 1992 г.н. на аўтамабілі «Рэно Сцікні» здзейсніў наезд на бардзюрны камень — машыну адкінула, і яна ударылася аб асць адзін бардзюрны камень, пасля чаго некалькі разоў перакуліўся. І кіроўца, і пасажыр значных траўмаў не атрымалі, бо былі прышліплены рамянямі бяспекі, а вось машына аднаўчона не падлягае.

Алена АУЧЫННІКАВА.

Зваротная сувязь

ПРЫ ЖАДАННІ...

У Баранавічах доўгі час не дазвалялася прадаваць малако ад сваёй каровы. Санітарная служба горада лічыла, што ад яго больша шкода, чым ад гаралкі ці цыгарэт. Вясковага чалавек на кірмаш «Палескі» з малочнымі прадуктамі не пусkali, і людзі прадравалі іх, азіраючыся па баках, раскльваю на зямлі ці з рук.

«Звязда» пісала пра гэтую сітуацыю. Не ведаю, ці чыталі той артыкул на месцовым узроўні. Але праз дарогу ад рынка, на якім прадаецца сельгаспрадукцыя, паставілі сталы, і цяпер кабаты на выхадных прадаюць тл малака, масла, тварог, які...

Задзелены прадаўцы і пакупнікі, якіх, дарэчы, хапае. А гарадская ўлада зрабіла добрую справу. Напаўна, падоўныя праблемы і павінны вырашацца такім чынам — на карысць людзей.

Сымон СВІТУНОВІЧ.

ШТО СЁННЯ НА ВЫСТАВЕ, ТОЕ ЗАТРА Ё КРАМЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Новая мадэль мы прымяраем на дзетка: калі якая канструкцыя нязручная — дзіця не будзе насіць такую рэч, таму іх пажаданы абавязкова ўлічваюцца, — тлумачыць вядучы спецыяліст аддзела маркетынгу прадпрыемства Алена Шышакова. — А яшчэ заўважу, што дзеці — вялікія моднікі! Калі бацькі па большасці выбіраюць цёмныя колеры, дык самі дзеці аддаюць перавагу яркім колерам.

Калі гаварыць пра ясельны, дашкольны ўзрост, дык дзяўчынікі вельмі любяць яркія банты, рушы, хлупчыкі — вышыўкі ў выглядзе машынак. Дзеці больш старэйшага ўзросту — з 10 да 15 гадоў — аддаюць перавагу ўжо дызайну, фурнітуры. Вярпатка для іх ідзе практычна без вышыўкі, дапускаюцца хіба невялікія шаўроны.

...Калі вы хочаце зрабіць практычны і ў той жа час арыгінальны прэзент сваім супрацоўнікам, кліентам, сябрам, родзічам, вам трэба звяртацца да прадпрыемства «Рэчыцкі тэкстыль». Тут запраўду новыя цыж, жакардзаныя станкі якога здольныя пераносіць, напрыклад, выяву з фатаграфіі на ручнік. Прычым тут гатовы выканаць нават індывідуальны заказ: кліент звяртаецца на прадпрыемства, «скаідае» ў электронным выглядзе ўпадабанае адлюстраванне (напрыклад, сямейнае фота) — і яго скаіруецца на ручнік. Кошт паслугі? За вырб

65x150 сантыметраў — каля 70 тысяч рублёў, што вельмі дэмакратычна.

— Такім жа чынам можна вырабіць, выткаць ручнікі з любым лагатыпам. У нас вельмі шмат заказаў, калі якая фірма, кампанія заказвае для сваіх работнікаў такія адмысловыя прэзенты, — расказвае спецыяліст аддзела збыту «Рэчыцкага тэкстылю» Алена Скалава.

Суразмоўца дэманструе таксама вырабы дзіцячай тэматыкі з яркімі малюнкамі, выявамі герояў казак — прасціны, ручнікі. Усе яны зроблены па той жа тэхналогіі. Сярэд чарговых навінак прадпрыемства, што прадастаўлены на стэндзе, напрыклад, яшчэ халаты са стрыжанай махры з эфектам велюру. Прычым стрыжаная якраз вонкава паверхня, што павышае «эносімасць» рэчы (менш зацяжак). Са стрыжанай махры таксама вырабляюць ручнікі, якія аздольныя фігурнымі ўстаўкамі.

Калі ўжо закруцілі гэтую тэму... На выставе мне было цікава пазнаёміцца з прадстаўнікамі дзяржаўнага прадпрыемства «Навукова-тэхналагічны парк БНТУ «Палітэхнік». Яно прапанавае паслугі на камп'ютарнай вышыўцы розных складанасці на тканінах і трыкатажных палотнах, аксусі і абутку, гатовых вырабах і інш. Гэтыя паслугі запатрабаваныя ў рэкламшчыкаў, швейніках. Вышывае таксама эмблемы, лагатыпы, любую карпаратыўную сімволіку на фірменным адзенні, а таксама геральдычныя знакі і дзяр-

жаўную сімволіку. Прадпрыемства — не адзінае ў гэтай сферы дзейнасці, але менавіта яно мае самае буйное тэхналагічнае аснашчэнне, што дазваляе выконваць заказы ў максімальна сцяльскай тэрміны.

— Быў нават такі кур'ёзны выпадак гады два таму, — прыгадвае кіраўнік прадпрыемства Васіль Швакаў. — Адно сур'ёзнае прадпрыемства пераязджала на іншае месца. І раптам там спаліліся, што няма сцяга, які, вядома, быў на ўліку, які і іншыя аtryбуты прадпрыемства, атрыманыя яшчэ за савецкім часам. І нам паступіў тэрміновы заказ: у вельмі сцяльскай тэрміны мы павінны былі вырабіць сцяг з савецкай сімволікай.

А калі сур'ёзна, дык зараз прадпрыемства, выступаючы як субадрадчык вядомага ААТ «Стужка», вядзе перамовы з расійскімі ваеннымі наконт вырабы пагонаў для тамтэйшага генералітату: генерал-маёру, генерал-лейтэнанту, генерал-палкоўніку. Паводле слоў Васіля Патрорыча, гэтая спецыфічная прадукцыя атрымліваецца вельмі дарогай. Чаму расіяне звярнуліся да беларусаў? Яны хочаць атрымаць якасны прадукт і гатовы плаціць за яго. Справа ў тым, што цяпер і самі пагоны расійскіх генералаў, і зоркі на іх маюць складаную структуру. Пашыць іх збіраюцца даручыць беларусам і, відаць, не выпадкова.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Конкурс «Настаўнік года-2011»

«МУЖЧЫНА Ё ШКОЛЕ — ГЭТА ВІД, ЯКІ ВЫМІРАЕ...»

— Аксана, на прышкольным участку трэба пасадзіць 8 кустоў кветак у форме правільнага чатырхоўугольніка. Вось вам рыдлёўка, васьць — насенне, працуйце. Святлана, у вас вельмі складанае заданне. У якасці нашага спонсара хоча выступіць металургічны завод па вытворчасці сашчэпак. Але кіраўніцтва просіць напісаць для іх слоган, які будзе рэкламаваць іх прадукцыю. Аднак ёсць адна умова: колькасць літар у слогане павінна быць удвая больша, чым колькасць слоў у назве заводу, — актыўна раздаваў заданыя сваім «вучанцам» Іван Якіменка. — Дзяўчаткі, я разумею, што ваша жыццё і так няпростое, але вы павінны наладзіць цяжкае машынабудаванне. Вось вам два аркушы паперы, зрабіце з іх, калі ласка, караблікі самалецік. Адаін караблік каштуе тысячу рублёў, 100 караблікаў каштуюць 100 тысяч рублёў, самалецікі каштуюць крышчу даражэй (падлічвае сам сабе)... Так, дзяўчаткі, калі атрымаецеся, рабіце разам лепш самалецікі.

Уявіце сабе сітуацыю: прыходзіць на ўрок дырэктар школы і кажа сваім вучням: «Мне тут патэлефанавалі і далі намёк, што нашы з вамі любімую школу ў пасёлку Жураўлі (па вуліцы Бяды) могуць зачыніць, калі мы з вамі не знойдзем якое-небудзь выйсце і не навучымся зарабляць уласныя сродкі. Ноччу мне не спалася, і я накідаў бізнэс-план выратавання нашай школы. А для таго, каб праверыць, наколькі ён жыццяздольны, нам з вамі трэба высветліць, ці зможам мы рэалізаваць кожную прыватную праблему майго бізнэс-плана». Такі арыгінальны пачатак урока літаральна патануў у апладысментах. На сцэне Акадэміі паслядыпломнай адукацыі знаходзіўся суперфіналіст рэспубліканскага конкурсу прафесійнага майстэрства педагогаў, настаўнік матэматыкі Лошніцкай раённай гімназіі Барысайскага раёна Іван ЯКІМЕНКА, а ў ролі «вучняў» выступалі калегі-фіналісты, якія хоць і не здолелі трапіць у суперфінал, тым не менш, абсалютна шчыра падыгрывалі сваіму больш шчасліваму канкурэнту. І за гэта ім шчыры дзякуй ад гледчцоў.

Ігар МАСЛАЎ: «Адгукніцеся, разумныя істоты ў Сувеце!»

<

ПЛАЦДАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 6 (6)

МАШТАБНЫ «ШЧЫТ САЮЗА»

СУМЕСНАЕ расійска-беларускае аперацыйнае вучэнне «Шчыт Саюза-2011» запомніцца не толькі амаль 12 тысячам расійскіх і беларускіх вайскоўцаў, але і сотням тысяч тых, хто рыхтаваў і забяспечваў яго ўдзельнікаў у месцах пастаяннай дыслакацыі, а затым — удзельнікаў у перамяшчэнні іх на палігоны Гарахавецкі ў Ніжагародскай вобласці і Ашулук у Астраханскай. Але самае галоўнае — вынік: вайскоўцы на практыцы адпрацавалі пытанні адбicia паветранага нападу ўмоўнага праціўніка, вядзення паветраных баёў, бомбакідання, паражэння паветраных цэляў сіламі і сродкамі ВПС і СПА рэгіянальнай групой войскаў (РГВ), а таксама вядзення манеўраў абароны, разгрому груповак праціўніка, якія ўклініліся, і аднаўлення страчанага становішча.

Нягледзячы на ​​планмерную частату і маштабнасць вучэнняў апошніх гадоў, якія праходзілі на тэрыторыі Беларусі, паслядоўнасць шэрагу падобных задач была адпрацавана ўпершыню. Сумесна. Як адзначыў міністр абароны Беларусі, генерал-лейтэнант Юрый Жадобін, падрыхтоўка вучэння «Шчыт Саюза-2011» і адпрацоўка на ім асноўных пытанняў дазволілі па-новаму ацаніць саму Рэгіянальную групу войскаў (РГВ) Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі.

Нагадаю, што дамоўленасць аб правядзенні сумесных расійска-беларускіх вучэнняў з перыядычнасцю адзін раз у два гады прынялі Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі пасля сумеснага аперацыйна-стратэгічнага вучэння «Захад-2009». Генеральны штаб Узброеных Сіл Расіі і Беларусі прынялі сумеснае рашэнне аб правядзенні вучэння «Шчыт Саюза-2011» ўдзельнікі ад мяжаў дзяржаў-членаў НАТА, што наглядна прадэманстравала імкненне кіраўніцтва дзвюх краін прыняць рэальныя меры па ўмацаванні еўрапейскай бяспекі.

У выніку вучэнне прайшло на двух палігонах у Расійскай Федэрацыі: на Гарахавецкім адпрацоўваліся пытанні ўзаемадзеяння двух агульнавайсковых аб'яднанняў — Заходняга аперацыйнага камандавання Узброеных Сіл Беларусі і 2-й арміі Заходняй ваеннай акругі Узброеных Сіл Расіі, а ў Ашулуку — пытанні сумесных дзеянняў агульнавайсковага аб'яднання (Паўночна-Заходняга аперацыйнага камандавання), аб'яднання ВПС і войскаў СПА (Паўночна-Заходняга аперацыйна-тактычнага камандавання) і расійскага кампанента СПА і авіяцыі рэгіянальнай групой войскаў (СІП). Усё гэта манеўраў было прыцягнута каля 12 тысяч вайскоўцаў дзвюх краін, 200 адзінак баявой тэхнікі, у тым ліку 100 танкаў, а таксама каля 50 самалётаў і верталётаў.

На падрыхтоўцы этапе вучэння была ажыццэўлена перагрупоўка органаў ва-

еннага кіравання і войскаў Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь на палігоны Расійскай Федэрацыі камбінаваным спосабам — чыгуначным і паветраным транспартам. Як адзначыў начальнік Генеральнага штаба Узброеных Сіл — першы намеснік Міністра абароны Рэспублікі Беларусь генерал-маёр Пётр Ціханюк, падобная маштабная перагрупоўка войскаў была праведзена ўпершыню за гады існавання Узброеных Сіл Беларусі. Адпаведна на гэтым этапе вырашаліся пытанні навучання войскаў ва ўзаемадзеянні з органамі кіравання ваенных зносінаў Узброеных сіл Расіі і Беларусі.

На Гарахавецкім палігоне расійскі і беларускі падраздзяленні супрацьпаветранай абароны, якія маюць на ўзбраенні ЗРПК «Тунгуска», ЗРК «Страла-10» і

ЗРПК «Іголка», выканалі стрэльбы па мішнях, якія імітуюць верталёты і самалёты ў палігоне на нізкай вышыні. У якасці мішні выкарыстоўвалася ў тым ліку мадэрнізаваная супрацьтанкавая кіруемая ракета «Фаланга-М», прызначаная для імітацыі манеўрующей паветранай цэлі.

На палігоне Ашулук злучэнні і войскія часці, якія задзейнічаны ў вучэнні, адпрацавалі ўзаемадзеянне паміж сухапутнымі войскамі, ВПС і СПА, тэрытарыяльнымі войскамі і сіламі спецыяльных аперацый (акрамя расійскіх і беларускіх войскаў, у вуч-

энні таксама ўзялі ўдзел — у якасці тактычнага паветранага дэсанту — аэрамобільны падраздзяленні Узброеных сіл Украіны і Казахстана). Асноўная ўвага была нададзена ацэнцы эфектыўнасці функцыянавання Аднай рэгіянальнай сістэмы (АРС) СПА Расіі і Беларусі. Былі праведзены сумесныя дзеянні па кіраванні Рэгіянальнай групой войскаў і адбicia ўдаруў з паветра пры вядзенні баявых дзеянняў за ўтрыманне абараняльнай рубяжой і пры разгроме наступаючых груповак праціўніка.

Баявыя разлікі зенітных ракетных злучэнняў і войскія часцей са складу АРС СПА падчас розыгрышу баявых дзеянняў выканалі баявыя стрэльбы з ЗРС С-400, ЗРК С-300, ЗРК «Бук», ЗРК «Аса», ЗРПК «Панцыр-С». У адпрацоўцы вучэбна-бая-

вых задач таксама задзейнічаны самалёты далёкай і франтавой авіяцыі Ту-22М3, Су-34, Су-24М, Су-25М, верталёты Ка-52, Мі-28Н, Мі-24, Мі-8, беспілотныя лятальныя апараты.

На палігоне была створана складаная радыёэлектронная і паветраная абстаноўка. У якасці цэляў, якія імітуюць элементы высокадакладнай зброі, а таксама перспектыўнага сродкі паветранага нападу, выкарыстоўваліся больш за 40 мішэняў, у тым ліку «Саман», «Рэйс», «Пішчаль» і

іншыя. Каментуючы на ​​брыфінгу для журналістаў гэты этап, Пётр Ціханюк падкрэсліў, што вайскоўцы адпрацоўвалі прымяненне адзінай рэгіянальнай сістэмы СПА, якая «павінна будзе прымяняцца не толькі для адбicia сродкаў паветранага нападу, але і для прыкрыцця сухапутных груповак».

Як адзначыў міністр абароны Расіі Анатоль Сердзюкоў, падчас вучэння была апрабавана збалансаваная сістэма СПА, баявыя разлікі зенітных ракетных злучэнняў і часцей са складу АРС СПА падчас розыгрышу баявых дзеянняў пастрахова правялі баявыя стрэльбы. Пры гэтым адпрацоўка вучэбна-баявых задач ажыццэўлялася ў ўмовах складанай радыёэлектроннай і паветранай абстаноўкі. Міністр абароны Беларусі Юрый Жадобін падкрэсліў: «Чарговы этап сумеснай падрыхтоўкі ўзброеных сіл Беларусі і Расіі — вучэнне «Шчыт Саюза-2011» — яшчэ раз пацвердзіў высокі ўзровень ваеннага супрацоўніцтва нашых краін».

Вынікі вучэння дазваляюць гаварыць пра дасягнутую аперацыйную сумяшчальнасць расійскага і беларускага складнікаў РГВ, эфектыўнасць створаных баявых і забяспечальных сістэм. Пры гэтым кіраўніцтва расійскай і беларускай груповак удалося вырадаваць «адзіны падыход» у вырашэнні задач. «Мы гаворым на адной мове...» — падвёў вынік сумеснага вучэння Юрый Жадобін.

Ігар КАНДРАЛЬ, Ваеннае інфармацыйнае агенства ВАЯР. Фота аўтара.

Камандуючы ВПС і войскамі СПА УС Беларусі генерал-маёр Сяргей Лемяшэўскі з удзельнікамі вучэнняў.

Восенскі прызыў

У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 15 верасня 2011 г. № 419, у краіне праводзіцца мерапрыемства па прызыве грамадзян на тэрміновую ваенную службу і звалянненні ў запас ваеннаслужачых тэрміновай ваеннай службы, якія выслужылі ўстаноўленыя тэрміны па прызыве.

Асабліва цікавы чарговы прызыўны кампаніі стануць змяненне тэрміны прызыву і адпраўкі грамадзян для праходжання тэрміновай ваеннай службы і службы ў рэзерве. Калі раней мерапрыемствы прызыву ажыццэўляліся два разы ў год — у кастрычніку-лістападзе і красавіку-ліпені, то з 2011 года яны перанесены на люты-май і жнівень-лістапад. Такім чынам, чарговы прызыў грамадзян на тэрміновую ваенную службу і службу ў рэзерве будзе ажыццэўляцца ў верасні-лістападзе гэтага года.

Усяго да 30 лістапада 2011 года ў злучэнні і войскія часці Узброеных Сіл, іншыя войскі і войскія фарміраваны для праходжання тэрміновай ваеннай службы плануецца накіраваць каля 9 тысяч чалавек. Яшчэ каля 2 тысяч — на службу ў рэзерве.

Стартаваў XV тэлевізійны фестываль армейскай песні «Зорка»

1 кастрычніка 2011 года пачаўся адборачны тур юбілейнага XV тэлевізійнага фестывалю армейскай песні «Зорка».

Штогадовы фестываль, заснаваны на ініцыятыву Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампанія Беларусі і Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, праводзіцца ў чатырох асноўных намінацыях: «Выканаўцы ваенна-патрыятычнай песні», «Аўтары-выканаўцы», «Вакальныя групы і ансамблі», «Выканаўцы армейскай песні».

Удзел у фестывалі могуць прыняць не толькі ваеннаслужачыя і члены іх сямей. Спецыяльна для грамадзянскіх аўтараў-выканаўцаў, вакальных груп і ансамбляў заснавана намінацыя: «Выканаўцы армейскай песні». Арганізатары фестывалю таксама запрашаюць да ўдзелу ў тэлевізійным фестывалі моладзь — навучэнцаў школ, сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навучальных устаноў з любога кутка Беларусі. Для ўдзелу неабходна падабраць армейскую песню і звярнуцца ў бліжэйшую ваенную частку, на ваенны факультэт ВНУ або ў раённы ваенны камісарыят па месцы жыхарства.

Анфас і профіль ваеннага тэлебачання

У пэўным сэнсе гэта праца-экстрым. Але без яе «эфект прысутнасці» тэлегледача на месцы падзей быў бы няпоўным

Першую тэлепраграму ў прафесійным фармаце ваенна-тэлерадыёстудыя прадставіла для эфіру 15 красавіка 1994 года. А цяпер, на парозе свайго «паўналецця», ваеннае тэлебачанне займае трывалае месца сярод электронных сродкаў масавай інфармацыі Беларусі.

«Ваен-ТБ» не толькі рыхтуе праграмы для нацыянальных тэлеканалаў, стварае і распаўсюджае інфармацыйныя сродкі для электронных СМІ, але займалася пра сябе і як эфектыўны прадаючы цэнтр: займаецца вытворчасцю дакументальных і прэзентацыйных фільмаў, музычных кліпаў, сацыяльнай рэкламы...

На VI Нацыянальным тэлевізійным конкурсе «Тэлеяршыня» ў 2010 годзе ў намінацыі «Лепшая сацыяльная рэклама» тэлекампанія «Ваен-ТБ» заняла першае месца. Сённяшні госць «Плацдарма» — генеральны дырэктар тэлеканала «Ваен-ТБ» Сяргей МАЛЫЦАЎ.

На здымачнай пляцоўцы медыяспектакля «Тыпомніш, Алёша...».

«ТЭЛЕГІСТОРЫЯ СУЧАСНАСЦІ» БЕЛАРУСКОЙ АРМІІ — Вы былі ля вытокаў стварэння ваеннага тэлебачання ў нашай краіне. А як усё пачыналася?

— Калісьці на БТ выходзіла праграма для вайскоўцаў пад назвай «Зорка». З тэлевізійнага пункту гледжання яна рабілася моцна, але з пункту гледжання задач, якія ставілі на той час перад краінай арміяй, — не дацягвала, супраціўнікі не вельмі ўнікалі ў ваенную спецыфіку. Таму і было вырашана стварыць адпаведную медыяструктуру ў складзе Міністэрства абароны.

«Ваен-ТБ» пачыналася з ваеннай студыі. Нас было 6 чалавек: я, Партон, Тарасевіч, Ключнік, Гуліш і Дубаневіч. Базіраваліся ў невялічкім пакойчыку Цэнтральнага Дома афіцэраў, працавалі на старой тэхніцы... Потым былі першыя замежныя камандзіроўкі, калі выбіралі фірму, у якой варта набываць абсталяванне. Аналізавалі, па якім тэхнічным шляху ісці, каб быць адаптаванымі ў сістэме нацыя-

нальнага тэлебачання (тады існавалі толькі адні тэлеканалы)...

Гэта быў няпросты і, разам з тым, надзвычай цікавы час! Калі кіраўніком краіны і Галоўнакамандуючым стаў А.Р. Лукашэнка, пайшла драматуржная палітыка ваеннага будаўніцтва. Не было бязглуздых ломкі, як у некаторых іншых краінах, — літаральна на вачах нарадзлася новая беларуская армія. Падлісвалася ваенная дактрына, распрацоўваліся адпаведныя палажэнні, што і я павіна развівацца... Адна з галоўных задач «Ваен-ТБ» — інфармаваць грамадскасць аб дзяржаўнай палітыцы ў галіне абароны, рэфармавання Узброеных Сіл, ваенным будаўніцтве...

— Сяргей Леанідавіч, час быў, сапраўды, няпросты — і, тым не менш, ваенных журналістаў накіроўвалі ў замежныя камандзіроўкі!

— Пасля прызначэння Міністэрства абароны накіравала мяне вучэбца за мяжу. Стажыраваўся ў некалькіх краінах — Францыі, Вялікабрытаніі, Германіі: былі добра вывучаны адпаведныя заходнія структуры. Знаёмліліся таксама з работай расійскіх і ўкраінскіх калег.

Атрыманы досвед мы адаптавалі з улікам айчынных традыцый і эканамічных магчымасцяў — але ў цэлым мадэль выбудовалі з улікам лепшых сусветных дасягненняў.

— А калі паспрабаваць параўнаць: як у нас — і як у іх?

— «Ваен-ТБ» Вялікабрытаніі, напрыклад, — гэта цэлы горад пад Лонданам. Прынцэса Маргарэт уваходзіць у агляковы савет ваеннага тэлебачання. 24 гадзіны вясчання. — Гэта асобны тэлеканал? — Так. Найвышэйшы ўзровень даверу! Хоць англічане не вельмі любяць сваю армію, у Лондане не сустранеш на вуліцы афіцэра ў форме. На ўваходзе ў прэс-цэнтр ваеннага ТБ — лозунг: «Вярнуць армію ў нацыю».

А французы, наадварот, любяць сваю армію. У французскага ваеннага ТБ свая спецыфіка: 525 чалавек робяць адну праграму ў месяц, на 26 хвілін.

— Чым жа займаюцца супраціўнікі?

— Яны называюць сябе «салдаваты паміж». Завоююць фота і відэаархівы, разліваюць віно ў бутэлькі (яно так і называецца «Салдаваты паміж») — гэта адзін з пунктаў дамоў. Яны ўваходзяць у структуру службы інфармацыі і паліклі рыйшэй арміі. Выдатныя тэхнічныя магчымасці: згодна з кантрактам, кожны праз 40 хвілін пасля загаду павінен вылецець у любую кропку свету і аперацыйна, праз гадзіну пасля вяртання, выдаць інфармацыю.

Стажыраваўся я і ў Акадэміі інфармацыі і камунікацый бундсвера. У Германіі няма ваеннага тэлебачання, яны акрэдытаваныя журналісты розных СМІ.

У Расіі захавалася Цэнтральная тэлерадыёстудыя міністэрства абароны, працуюць федэральны канал «Зорка». Расійскае ваеннае ТБ адраджаецца ад нашага ў тым ліку па спецыфіцы падачы інфармацыі. Усе навіны праграмы — аперацыйныя і геаграфія невялікая, і інфармацыйнае поле меншае. Можна сказаць, у нас усё ідзе «за колаў». А расіянне здымаюць і маніруюць праграму ў любым парадку. Адзіны сюжэт можа з'явіцца ў эфіры і аперацыйна, і праз некалькі месяцаў.

— Як бы вы каротка ахарактарызавалі беларускае ваеннае тэлебачанне?

— Перш за ўсё — найвышэйшая якасць тэлебачання! Сёння каманда «Ваен-ТБ» — гэта таленавітыя, высокапрафесійныя і амбівальныя супраціўнікі з вялікім жадаем працаваць. Плюс гэта дастаткова вялікая «кухня», у нас шмат сучаснай тэхнікі, якая дапамагае адлюстроўваць «гісторыю сучаснасці» беларускай арміі.

Штогод на Міжнароднай спецыялізаванай выстаўцы «СМІ ў Беларусі» пад эгідай міністэрстваў абароны і інфармацыі мы праводзім кастынг вядучых. Выдатна працуюць вядучыя Святлана Віткоўская, Сяргей Собаль і Мікалай Ансімаў. Цікавыя работы выпускніка журфака МДУ Канстанціна Гагарына. Летась да нас прыйшла Наталля Гаўрусік — яе працавітасць проста уражае! І матэрыялы рыхтуе вельмі высокага ўзроўню. Варта адзначыць Алену Давыдаву, Руслана Туркова, Лізавету Навошчык, Сяргея Чуракова.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Навіны ваеннай адукацыі

БЕЛАРУСКІЯ КУРСАНТЫ — У ВАЕННЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОВАХ РАСІІ

Агульнавайсковая падрыхтоўка курсантаў, накіраваных на вучобу ў федэральныя дзяржаўныя ваенныя адукацыйныя установы вышэйшай прафесійнай адукацыі Расійскай Федэрацыі, праходзіла на базе Ваеннай акадэміі.

Сёлета, згодна з загадам намесніка міністра абароны па кадрах і падрыхтоўцы войскаў — начальніка галоўнага ўпраўлення кадраў Міністэрства абароны, на вучобу ў Расію залічана 138 курсантаў, якія накіраваны ў 13 ваенна-навучальных устаноў. Сярод іх: Ваенны ўніверсітэт (г. Масква) і Маскоўскае вышэйшае ваеннае каманднае вучылішча; Ваенна-касічная акадэмія імя Махайскага, Ваенная акадэмія сувязі імя Будзёнага, Ваенна-транспартны ўніверсітэт чыгуначных войскаў і ваенных зносінаў, Ваенны інжынерна-тэхнічны ўніверсітэт, размешчаны ў Санкт-Пецярбургу; Новасібірскае вышэйшае ваеннае каманднае вучылішча, Рязанскае вышэйшае паветрана-дэсантнае каманднае вучылішча імя Маргелова, Цюменскае вышэйшае ваенна-інжынернае каманднае вучылішча, Варонежскі ваенны авіяцыйны інжынерны ўніверсітэт, Чарапавецкі ваенны інжынерны інстытут радыёэлектронікі, Яраслаўскае вышэйшае зенітнае ракетнае вучылішча супрацьпаветранай абароны і Ваенная акадэмія вайскавой супрацьпаветранай абароны Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі імя Васілеўскага (г. Смаленск).

У час вучобы беларускія курсанты забяспечваюцца аднолькавымі нормамі забеспячэння з курсантамі Расійскай Федэрацыі, а пасля заканчэння вучобы накіроўваюцца для далейшага праходжання службы толькі ў Узброеныя Сілы Рэспублікі Беларусь.

Перад адпраўкай на вучобу ў ВНУ Расійскай Федэрацыі на плячы галоўнай ваеннай ВНУ нашай краіны ва ўрачыстай абстаноўцы была праведзена цырымонія прыняцця курсантамі ваеннай прысягі на вернасць народу Рэспублікі Беларусь.

Ігар ШАЛУДКОЎ. Фота Мікалая ЛЯБЕДЗІКА. На здымку: курсант Яўген Арэф'ев, які паступіў у Ваенна-касічную акадэмію імя А.Ф. Махайскага, з баякам, падпалкоўнікам Раманам Арэф'евым — намеснікам камандзіра 56-га асобнага палка сувязі ў Ідзгалічнай рабоце, і дэадулом Віктарам Аляксандравічам, маёрам у адстаўцы, удзельнікам баявых дзеянняў у Егіпце.

НЯШТАТНАЯ СІТУАЦЫЯ

...Прайшоўшы над верхавамі дрэў, верталёт «па-самалётнаму» апусціўся на ўскраіку пшанічнага поля

Сонечны летні дзень 6 жніўня 2011 года не прадаўся ніякім нечакананнямі. Субота, чарговы дзень палёту ў аэракул на аэрадроме «Баравая», дзе курсанты 3 курса авіяцыйнага факультэта праходзяць лётную падрыхтоўку, лятаючы на верталётах Мі-2 пад кіраўніцтвам вопытных інструктараў аэраклуба.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ВАЕННА-НАВУКОВЫМ ШЛЯХАМ

Андрэй Белікаў пасляхова скончыў факультэт супрацьпаветранай абароны (СПА) і паступіў у магістратуру Ваеннай акадэміі. Ён актыўны ўдзельнік ваенна-навуковай работы, неаднаразова пераможца і прызёр міжнародных навукова-тэхнічных канферэнцый: пераможца Рэспубліканскай навукова-тэхнічнай канферэнцыі студэнтаў, аспірантаў і маладых вучоных «Сучасныя праблемы матэматычнага мадэлявання і новыя адукацыйныя тэхналогіі ў матэматыцы» (Брэст, 2009), прызёр (3-е месца) Міжнароднага навуковага форуму Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі «Першы крок у навуку-2011», удзельнік міжвузаўскай навукова-тэхнічнай канферэнцыі курсантаў, магістрантаў і аспірантаў «Актуальныя пытанні развіцця тактыкі, узбраення і ваеннай тэхнікі СПА, шляхі іх вырашэння» (Мінск, 2011), неаднаразова ўдзельнік фізіка-матэматычных канферэнцый студэнтаў, аспірантаў і маладых вучоных «Новыя матэматычныя метады і камп'ютарныя тэхналогіі ў праектаванні, вытворчасці і навуковым даследаваннях».

Андрэй Белікаў — аўтар рацыяналізатарскай прапановы «Паслядоўнасць дзённага абслугова персаналу ў апаратуры размеркавання першага аэраўзніка» № 63/467 ад 14.02.2011 г. і даможніка «Апаратура размеркавання першага аэраўзніка кантэйнера Ф9С С-300. Тэст-трактынг схемы пошукі няспраўнаўсцяж», выддзенага ў акадэміі ў 2011 годзе.

За актыўны ўдзел у навуковым, грамадскім і культурным жыцці Мініскі лейтэнанту Андрэю Белікаву прысуджана прэмія Цэнтральна-кама.

Маладая сям'я: класічны варыянт!

ПАЗНАЁМІЛІСЯ Ў ДЗЕНЬ ЗАКАХАННЫХ...

Вячаслаў Патапаў сёлета скончыў Ваенную акадэмію, а яго жонка Ганна атрымала дыплом аб заканчэнні філалагічнага факультэта БДУ. Маладая пара не ўтойвае сваёй радасці. Непарадкае — сумеснае самастойнае жыццё, поўнае нечаканасці і надзей.

Лейтэнант Вячаслаў Патапаў скончыў авіяцыйны факультэт спецыяльнасці «Тэхнічная эксплуатацыя электрасістэм і палітажна-навігацыйнага комплексу лятальных апаратаў». Стаць афіцэрам ён вырашыў даўно, яшчэ ў ваенна-патрыятычным класе Лужанскай гімназіі для адораных дзяцей Віцебскай вобласці. Прыкладам для яго заўсёды быў старэйшы брат Іван, выпускнік Ваеннай акадэміі, які праходзіць цяпер ваенную службу ў званні капітан.

«Нашу першую сустрэчу мы не забудзем ніколі, — кажа Ганна. — Ні я, ні Слава тады яшчэ не здагаліся, што гэта лёс. Спатканне адбылося ў адным з мінскіх паркуў у дзень закаханых. Якім жа было наша здзіўленне, калі аказалася, што мы абодва родам з Віцебска, маем шмат агульных сяброў, а пазнаёмліліся толькі ў сталіцы ў час вучобы. Класічная гісторыя, якая, на шчасце, адбылася з намі. Калі б не яна, не было б такіх нядоўж, але дарагіх сэрцу спатканняў, арыгінальна-рамантычнай прапановы выйсці замуж і, зразумела ж, прыгожага і доўгажывучага вяселля. Самае галоўнае тое, што мы разам, а разам мы зможам усё».

Цікава, што ў большасці выпадкаў маладыя афіцэры выбіраюць спадарожніцкай свайго жыцця настаўніцу або ўрачоў. Тут, як кажуць, таксама класічны варыянт!

Ігар ШАЛУДКОЎ. Фота аўтара.

Сапёры браты Вораны:

«НЕ ФАТАГРАФУЕМСЯ ПЕРАД СПУСКАМ У ВАДУ...»

І бывае ж, шанце журналістам, калі пад зусім іншым «ракурсам» можна расказаць пра героя публікацыі.

Атрымаў рэдакцыйнае заданне: напісаць пра маладога, але ўжо вельмі вопытнага сапёра з прыгожым прозвішчам Воран, і прыемна здзівіўся, калі падпалкоўнік Павел Якаўлевіч Пічэлаў — намеснік камандзіра па ідэалагічнай рабоце 103-й гвардзейскай асобнай мабільнай брыгады, якая дыслацыруецца ў Віцебску, сказаў, што, аказваецца, зараз два Вораны ў легендарнай брыгадзе служачы. Браты яны, і абодва — сапёры. А раней у той жа роце служыў іх старэйшы брат Віталей, які скончыў службу ў 2008-м годзе. У сапёрнай роце ён быў камандзірам аддзялення.

Першым я пагутарыў з маладзішым з братаў — Сяргеем. Ён — радыва, служыць па кантракце. Паспяхова выступіў у Маскве на спаборніцтвах, якія праводзіцца на працягу васьмі ўжо гадоў. Цікава, што раней «ваенная алімпіяда» мела назву «Міравы хлопцаў», а з гэтага года — «Воін Са-дзружнасці». Беларуска каманда сіл спецыяльных аперацый заваявала ў напружанай барацьбе чацвёртае месца. Усяго па перамогу змагаліся дзевяць каманд. Віцебскую брыгаду прадставілі ўсяго два воіны, і столькі ж — з 38-й брыгады, якая дыслацыруецца ў Брэсце. Спаборніцтвы праводзіліся на працягу тыдня ў пяць этапаў. Сярод іншых быў і конкурс эрудытаў.

Сяргей, адказваючы на мае пытанні, сказаў, што, акрамя старэйшага брата Яўгена, у яго ёсць яшчэ два браты і сястра. Шматдзятная сям'я. Маладшы брат Андрэй, дарэчы, хутка пойдзе служыць у армію. І, вядома, не выключана, што таксама стане сапёрам. Цікава, ці сястра спрабавала звязаць сваё жыццё са службай, толькі ў радах МУС, ды, на жаль, не паступіла ў спецыяльную ВВУ.

Іх маці Ларыса Аляксееўна, працуе прыбіральшчыцай у Віцебскай арганізацыі электрасетак, а бацька, Павел Анатольевіч, — на пра-дпрыемстве па вырабе безалкагольных і алкагольных напояў. Ваенных у сям'і дагэтуль не было.

— Мы з Віцебска. Нарадзіліся тут, вучыліся ў школе ў казачнім класе, — расказае Сяргей. — Не, «гагітаваў» звязача свайго лётца з арміяй не мой брат, а менавіта вучоба ў казачкім класе віцебскай сярэдняй школы № 33. Гэта найбольш паспрыяла выбару

Фота аўтара і з асабістага архіва Яўгена ВОРАНА.

прафесіі. Маладшы брат Андрэй таксама вучыўся ў казачкім класе. Дарэчы, сярод кадраў былі і дзяўчаты. І адна з іх паступіла на вучобу ў акадэмію МУС. Вялікім аўтарытэтам для нас з братам стаў школьны ваенрук, падпалкоўнік Алег Мікалаевіч Юрман. Ён да таго, як пайшоў у адстаўку, служыў менавіта ў нашай брыгадзе начальнікам інжынернай службы.

— Часта выпуснікі казачкіх класаў спрабуюць паступіць на вучобу ў ваенную акадэмію ці ВВУ Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Вы таксама спрабавалі?

— Так. Разам з двума сябрамі, ды не атрымалася. Тым пайшлі на тэрміновую службу. Разам з сябрам засталіся служыць па кантракце. У далейшым плануем зноў «штурмаваць» ваенную акадэмію...

— У вас з братам, наколькі мне вядома, пяць гадоў розніца. Вам дваццаць. Можна, калі вы прыйшлі служыць на тэрміновую службу, сталі яго падначаленым?

— Не. Яўген — начальнік разведвальнага вадазанага аддзялення, а я тэрмінова праходзіў у сапёрным аддзяленні. Так, мы служылі ў адной роце і зараз служым, але непасрэдна я не быў падначаленым брата.

— Напэўна, каб папоўніць рады сапёраў, трэба прыходзіць жорсткі адбор?

— Калі прыходзіш служыць у армію, даволі хутка «мяняецца псіхалогія», пачынаеш зусім па-іншаму глядзець на многія рэчы. Тым больш, калі пачынаеш вучыцца на сапёра. Нас адразу вучылі, як весці сябе, калі побач

НАЧЫСТАТАНЯ СІТУАЦЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Экіпаж верталёта Мі-2 у складзе лётчыка-інструктара Юрыя Белавусава і камандзіра аддзялення, маладшага сяржанта Паўла Уварова выконваў палётнае заданне ў пятаэтанай зоне па ўдасканальванні навываку піватавання.

Верталёт выконваў чарговы віраж, заканчваючы праграму палёту, калі нечакана на вышыні 700 метраў стрэлка прыбора, які паказвае абароты правага рухавіка, пайшла пайшла ўніз і замерла на паказчыку ў 20%, што практычна гаварыла пра спыненне правага рухавіка. Экіпаж далжыў пра здарэнне кіраўніку палётаў і, спыніўшы далейшае выкананне задання, узяў курс на аэрадром, да якога заставала 18 кіламетраў. Вы-вешыў на максімальна магчымы рэжым працы левы рухавік, які працаваў, і маневруючы, экіпаж шукаў мінімальна магчымую вертыкальную хуткасць пасадкі.

—Верталёт нявольна цягнула да зямлі з хуткасцю 2 метры ў секунду. Дрэвы, дамы, дарогі, лініі электраперадач унізе несадуваліся, паваліваючыся ў памерак.

Пл ініе Паўла прабег непрыемны халадок, па скроні скацілася кропелька поту, але рукі моцна ўтрымлівалі ручку кіравання, погляд хутка перамяшчаўся па прыборам, кантралюючы вышыню, хуткасць і адлегласць, што засталася да аэрадрома. «Толькі б далейца, толькі б далейца!», — адначасова з пульсаваннем гаварыў ён.

З кожнай наступнай секундай становілася бязрума, што да аэрадрома не дацягнуць, — неабходна шукаць пляцоўку для пасадкі.

Складанасць была ў тым, што пляцоўку для экстрэмнай пасадкі неабходна было выбраць бесстамылкова, таму што другой спробы быць не магло.

Неўзабаве маладшы сяржант Увароў убачыў прыгодную для пасадкі пляцоўку, пра што далжыў ін-структара і кіраўніку палётаў. Прайшоўшы над вершалінамі дрэў, верталёт «па-самалётнаму» апусціўся на

прыпасы, як да іх падцысі, як вызначыць, ці можна да іх дакранацца. Бо ёсць такія боепрыпасы, якія могуць здэтанавець, калі да іх дакранацца... Ад спецыяльных ведаў залежыць тваё жыццё, таму будучыя сапёры вельмі старанна асвойваюць азы гэтага віду майстэрства.

Рызыкаваць штодня — звычка!

Да нашай размовы далучыўся Яўген Воран. Ён — прапаршчык, старшы інструктар вадазанага аддзялення інжынернай сапёрнай роты 103-й асобнай мабільнай брыгады.

У свае 25 гадоў ён ужо размяртваў больш за тысячы боепрыпасы! Двойчы выязджаў на міжнародныя спаборніцтвы па вадазанага пад-рыхтоўцы сярод інжынерных войскаў: у 2008-м годзе ва Украіну і летас у Расію. Усяго два вадалазы прадставілі інжынер-ныя войскі Беларусі. За-нілі адпаведна першае і другое месца (у агульна-камандным заліку), пры гэтым Яўген на спаборніцтвах у Расіі выканаў свой нарматыв лепш за астатніх.

Служыць у арміі семы год. Калі служыў па кантракце, займаў пасаду вадалаза. Зараз у яго чатыры падначаленыя вадалазы.

— Вы яшчэ да арміі вельмі добра плаваць умелі?

— Не сказаў бы, што асабліва ўмелы. У арміі вучыліся плаваць. Атрымаў «дабро» ад медыцынскай камісіі, праходзіў навучанне ў вучэбнай часці ў Пінску. Потым пачалася служба. Выязджаў на падводнае размярванне, яшчэ калі быў салдат тэрміновай службы. Потым прапана-валі застацца служыць па кантракце. Спачатку вадалазам, а потым стаў старшым інструкта-рам-вадалазам. На апошняй пасадзе вось ужо тры год.

— Памятаеце, колькі за раз дасталі 3-пад вяды боепрыпасу?

— Калі не памыляюся, семдзесят — у раці Обаль Шумлінскага раёна. Сёлета ў Дняпры ў Оршы знайшлі каля трыццаці.

— Цікава, як наогул пад вадой на вліпай глыбін можна знайсці боепрыпасы выпад-ковыму чалавеку, які проста вырашыў плаваць?

Вядома, бывае шмат непацверджаных звавак, які потым высвятляюцца. Нехта убачыў бутэльку, палку і думае, што гэта снарад. Шмат цяпер падводных палювічых, аматараў пад-воднага плавання, якія, бывае, і знаходзяць насамрэч нешта небяспечнае пад вадой.

— А вы захапляецеся падводным плаван-нем?

— Хачу час знайсці. У апошнія гады спускаюся ў вадку толькі па рабоце.

— Я вашаму брату ўжо задаваў гэтак пы-танне, але адказаць і вы, калі ласка, каб стаць сапёрам, відаць, трэба прайсці са-жорсткі адбор?

— Так. Афіцэры нашай роты спецыяльна падбіраюць салдат для службы. «Проста» са-пёраў рыхтуем на месцы, у тэхнічным узводзе служачы вадацелі, якія працуюць на спецыяль-най тэхніцы, а вадалазы, паўтаруся, у Пінску. Усяго ў роце 35 чалавек — і гэта не ваенная тайна. Яшчэ спраўна служыць службовая аў-чарка па мянушцы Шары.

— А колькі патрэбна часу, каб з навучка зрабіць больш-менш добрага сапёра?

— Усе залежыць ад старання вучня. У сярэднім пасля шасці месяцаў.

— А былі выпадкі, калі вы насамрэч зна-ходзіліся на грані жыцця і смерці?

— Было і такое. Але ж гэта наша служба. Пастаянна праводзім поўную «чыстку» вызначанай тэрыторыі — у нас ёсць ад-паведныя даданыя план. Сапёры даследуюць мясцовасць перад пракладкай газаправадў і пад-час розных работ. Калі нешта знойдзеш...

У асноўным зараз працуем па «тэрміновых зваваках»: грамадзяне нешта знайшлі ў лесе, агародзе — тады мы выязджа-ем. Знішчаем боепрыпасы на спецыяльным палігоне ці пля-цоўках падрыўу. А бывае, што і непасрэдна на месцы, калі не-магчыма боепрыпасы вывезці. Але ж гэта бывае вельмі рэдка.

— Асабіста я з болам у сэрцы паведаміў у нашай газеце пра то, як у Лёзненскім раёне дзеці падарваліся, гуляючы са снарадам. Вы выязджалі на месца трагедыі?

— Так. Снарад небяспечны тым, што ў любы момант можа узарвацца. І калі звычайны чалавек, не спецыяліст, знойдзе «роха ваіны», пачне нешта з ім рабіць, тады можа адбыцца выбух. Мы выязджалі тады ў Лёзненскі раён, праводзілі спецыяльную раз-ведку — шукалі боепрыпасы. Маці загінула бацька, як хлопчык прынес нешта дадому. Яна сказала сыну: «Ідзі і выйні». А той пачаў гу-ляць з небяспечнай знаходкай. У выніку ён загінуў, пацярпеў яго сястрычка і суседскія дзеці — хлопчык і дзяўчынка.

— Дарэчы, а якія боепрыпасы часоў вай-ны больш небяспечныя: саветскія ці нямецкія?

— Гэта не прыныцоўвае: усе боепрыпасы небяспечныя. Толькі зваважыў на сваім вопце, што нямецкі зроблены з параўнальна лепшага матэрыялу і праз дзесяці гадоў пасля заканчэння вайны знаходзяцца ў адносна доб-рым стане.

У сапёра — асаблівы склад розуму

— А раптам у арміі патэнцыйнага праціў-ніка пачнуць выкарыстоўваць зусім новыя, напрыклад, супрацьпяхотныя міны — як вы, не маючы ўзору, навучыцеся іх размяр-ваць?

— Навучымся! А што тут такога? Мы выву-чаем у тым ліку і міны краін, якія не з'яўляюцца нашымі саюзнікамі. Усе міны па сваёй кан-струкцыі, у прынцыпе, ідэнтычныя. Нават па форме аднолькавыя — толькі назвы розныя.

— Безумоўна, нека трэба раслабляцца пасля небяспечнай работы. Ці ёсць нейкія спецыялізаваныя метады псіхалагічнай раз-грузкі?

— Ды не. Рызыкаваць для нас — звычка. Дома адпачываем. Жонка мая Надзея — псі-холаг па спецыяльнасці. Можна, спецыяльна на псіхалогію і ажаныся (смяецца — А.П.). Жанаты больш за год. Адпачываю, калі дапамагаму лю-бімай бабуні па гаспадарцы, яна жыве ў Шум-лінскім раёне.

— Напэўна, жонка вельмі перажывае за вас?

— Так, вельмі перажывае. Але ж патроху прывыкае. Ведла ж, за каго ішла замуж.

— А ці верцеце вы ў нейкія прыкметы? Спартсмены некаторыя, ведаю, спецыяльна не голяцца перад важнай гульнівай, выступ-леннем. У арміі гэта немагчыма...

— Не фатаграфуюся перад спускам у вадку. Было аднойчы такое: прыхаля тэлевізійнай бры-гада, каб зняць, як вадалазы ідуць выконваць заданне. Можна, супадзенне, але менавіта тады трохі падаў акваланг. Але ж уоў аблысося!

— Калі не сакрэт, за шкоднасць сапёрам нешта далпачаюць?

— Працягласць водпуску за размярванне больша (на 15 сутак). Тэрмін службы вадала-зам «налічваецца» год за 1,5 года пры напра-цоўцы гадзін (40 гадзін у год).

— Ці можаце параіць нешта тым хлопцам, якія хочучы стаць сапёрамі?

— Думаецца, што ў сапёра павінен быць «асаблівы склад розуму», асабліва логіка, калі можна так сказаць. Па-першае, трэба быць спакойным; па-другое, быць гатовым да нечаканасцяў...

— А дзяўчынкі-сапёры ёсць?

— Не сустракаў.

Сяргей Воран, дарэчы, бачыў на спаборніцтвах у Маскве дзяўчыну — прадстаўніцу Украіны, якая працавала ў складзе групы сапёраў...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Фота аўтара.

Тэлеаператар Віктар Васкокевіч на лётным полі ваеннага аэрадрома.

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Моцная каманда і «тэхнароў»: інжынеры мантажу, відэаінжынеры, спецыялісты камп'ютарнай графікі. Галоўны мастак-дызайнер Ігар Рэ-бік, дызайнер-мантажор Аляксандр Грамянкоў, Аляксей Кісялёў-скі, галоўны рэжысёр Святлана Слабейка, рэжысёры Юлія Далі-дзіч, Уладзімір Навіцкі, Арцём Ма-нікала, вопытны Анатоль Малча-нка, рэжысёр Максім Касцючэ-нка, напрыклад, пайшоў атрыма-ваць другую вышэйшую адукацыю ў Акадэмію мастацтваў на рэжы-сёрскі факультэт. Адметныя аперат-орскія работы Валерыя Шульгі, Аляксандра Аўтухова... Па-сапраўд-наму «бавявы» і намеснікі дырэк-тара тэлекампаніі Андрэй Сабалеў-скі і Сяргей Жылюк.

«АРМІЯ, ЯКАЯ ГЛЯДЗІЦЬ У ТВАР СВАЙМУ НАРОДУ»

— Інфармацыйную прадук-цыю «Ваен-ТБ» можна убачыць на ўсіх тэлеканалах...

— І гэта невыпадкова: у грамад-стве адчуваецца цікавасць да армейска-скаго будні, у многіх сем'ях хтосьці са сваякоў служыць, ці ўжо адслужыў, ці толькі рыхціцца стаць у строй...

Інфармацыйна-пазнавальная праграма «Арсенал» у эфіры з 1994 года, пабудавана яна ў форме тэле-часопіса. «Арсенал» — гэта ўяў, што ў арсенале арміі. Кожную ня-дзелю ваенныя журналісты распа-вядваюць аб дзяржаўнай палітыцы і галіне нацыянальнай бяспекі, будаў-ніцтве і развіцці Узброеных Сіл, гі-сторыі і сучасным жыцці арміі, ваен-най службе і людзях, якія прысвясці-лі сваё жыццё прафесіі — Радзіму абаранцы Наш «Арсенал» уключа-е ў сетку вышчанага спадарожніка-вага канала «Беларусь-ТБ».

З 2003 года ў эфіры тэлеканала «Сталічнае тэлебачанне» раз на два тыдні, па суботах, выходзіць праграма «Анфас».

— Не магу не спытаць... «Ан-фас» выходзіць у 7.10. Цікава, хто ж вас глядзіць у такую рань у выхадны дзень?

— Выдатнае пытанне! Яго варта б адравацца кіраўніку канала, на-шаму вылому супрацоўніку Юрыю Казіянку — калісці ён працаваў на-чальнікам аддзела інфармацыі «Ваен-ТБ». Тым больш што прагра-ма цікавая, за яе не сорамна!

Мы не баімся і не замоўчаем праблем. Мы абмяркоўваем іх твар-у-твар з гледачом. Невыпадкова слова «анфас» перакладаецца з французскай наступным чынам: «той, хто глядзіць у твар». А ў нас ёсць яшчэ свае, дадатковыя рас-шыфроўка, у рускамоўным вары-янце: «Армейские Новости, Факты, Актуальные События».

З 2005 года на тэлеканале АНТ у рамках праекта «Наша раница» па аўторках і чацвяргам выходзіць «Ваенны агляд» — калейдаскоп са-вмы цікавых вайсковых навін. Ра-зам з ваенкамі гледчыкі бачаюць на палігоне, у аўдыторыях наву-чальных устаноў, воінскіх часцях, узровеньнаюць у вучняў...

Сюжэты тэлекампаніі размя-шчаюць у інфармацыйных прагра-мах нацыянальных тэлеканалў і, які правіла, носць эжэктывны ха-рактар. Гэта, дарэчы, вялікае май-стэрства — трапіць у фармат роз-ных каналаў.

Армія глядзіць у твар свайму на-роду!

У перспектыве, магчыма, возь-мем пад сваё крыло і іншыя славяны структуры, паступілі адпаведны ліст-прапанова ад старшын Белтэ-лердыёкампаніі.

«НАРМАЛЬНЫЯ ХЛОПЦЫ — НЕ КОСЯЦЬ!»

— На творчым рахунку «Ваен-ТБ» — не толькі інфармацыйна-аналітычны і пазнавальны пра-грамны...

Мы распачылі шмат праектаў. У нашых супраціўніках заўсё-

ды столькі энтузіязму! Калі помні-це, на працягу пяці гадоў выходзіла праграма «Марсва поле» з Але-гам Акулічам. Гэтага акіцэра мы знайшлі ў тэатры, «зліплі» з яго вобраз прапаршчыка...

Армія, якая можа дазволіць сабе жартваць над сабой, — магутная армія!

— А чаму ж знікла гэтая гума-рыстычная праграма?

— Праграма рабілася досыць складана: трэба было пастаянна прыдумваць новыя трапныя жарты на ваенную тэматыку, а гэта, як вы самі разумееце, справа не імгнен-ная.

— Дарэчы, наколькі была кар-эктнай назва гумарыстычнай праграмы — «Марсва поле»?

— Для мяне, які вырас у Ленін-градзе, Марсва поле — месца жа-лобнае, я ўвогуле надзвычай ашчадна адношуся да падобных рэчаў... Аднак ж Марс — бог вай-ны. І ў праграме была застаўка: бог вайны Марс выходзіць на гэтак сваё поле — і ўсё «зададзеныя» асацыяцыі адразу знікалі...

— У «Ваен-ТБ» не адзіны уда-лы дакументальны праект...

Не будзе перабольшаннем сказаць, што наша тэлекампанія паспяхова працуе як працэсарскі цэнтр.

Першы наш мастацка-публіцы-стычны фільм у трох частках — «Брэсцкая крэпасць» (аўтары С. Заруба, А. Мышаллаў, рэжысёр Д. Скарцоў). Гэта быў прарыў, новы накірунак! Маштабныя пастаювач-ныя здымкі з удзелам уніформістаў клубу гістарычнай рэканструкцыі і гвардзейцаў-дэсантнікаў, жыцця эмоцыі героі... Багацце ўнікаль-най кінаархівы, малавядомых даку-ментаў, выкарыстанне камп'ютар-най графікі, спецэфектаў выдатна аднаўляюць дух і атмасферу роз-ных гістарычных эпох.

Тры серыі карціны «Адкрытая закрытая сувязь» расказаюць пра гісторыю стварэння і выкарыстанне розных відаў скарэтанай тэлефана-і, сінхроннай «вартушкі», мабільных ка-мунікацыйных сістэм, аб міждзя-жэтных «гарачы» лініях, шпіёнскіх «падслуховых»... Здымкі вяліся ў Мінску і Маскве, на дачы Сталіна, у маскоўскім метра, у скарэтаным музеі крыптаграфіі КДБ...

У творчым багажы нашай тэле-кампаніі — хранікальна-дакумен-тальныя, публіцыстычныя фільмы «Гвардыя Белай Русі», «Крылы», «Навука перамагае» і іншыя.

Падрыхтавалі мы і тэлеверсію спектакля Драматычнага тэатра Беларускай арміі «Ты помніш, Алё-ша...» па п'есе Аляксандра Дударова. Ён з'яўляецца і мастацкім кіраўні-ком тэатра — дарэчы, аднаго з са-вмы маладых прафесійных тэатра-ў краіны (быў створаны ў 2003 годзе па рашэнні Міністра абароны Л. С. Мальцава).

Цяпер разам з «Белвідэацэн-трам» працуем над фільмам «Пер-шы рубец»: 1941 год, пастаювач-ныя здымкі...

— У нас ёсць фільм «Дняпроў-скі рубец»...

— Згодны з завагай! Я і сам не люблю клішэ, гэта рабочая назва карціны пра малавядомыя факты пачатку вайны. Нас сур'ёзна ха-валяе пытанне фальсіфікацыі Вялі-кай Айчынскай, паспрабуем канкрэ-тываць асабныя рэчы, якія нашы апаненты паказваюць надта тэндэ-нцыйна, «адвольна».

Мы стварам і музычныя кліпы (з ваенным характарам!), прэзэн-тацыйныя фільмы Узброеных Сіл і прадпрыемстваў ваенна-прамыс-лавага комплексу. Спецыяльны му-зычны праект «Дзямбэльскі альбом» — самая маштабная маладзёжная ваенна-патрыятычная акцыя за ўсю гісторыю беларускай арміі. Гана-рымся работай па стварэнні музыч-най праграмы «У лесе прыфранта-вым»: маюць пра Вялікую Айчын-ную — праз фантэвныя песні.

— Скажу шчыра: вельмі пада-

ваюцца ролі сацыяльнай рэкла-мы, і асабліва слоган «Нармаль-ныя хлопцы — не косяць!» Чыё гэта аўтарства, хто так трапіна прыдумав?

— Можна сказаць, гэта наша ка-лектыўная творчасць. А ля вытоку — падпалкоўнік Мышаллаў, ён май-стар на такія «штучкі» (летась звольніўся ў запас). Шмат у нас ідэй, мноства задум...

ДВА — У АДНЫМ!

— Есць такі жарт: ваенныя журналісты — гэта не ваенныя і не журналісты... Цікава, які вы са-мі сабе пазіцыянуеце?

— І мы таксама жартуем: ваен-ныя тэлевізійныя — гэта ваен-ныя ў асяродку тэлевізійчыкаў і тэлевізійчыкаў — сродд ваенных!..

Не думаю, што існуе нейкае рэздва-енне асобы. Напрыклад, я адчуваю сябе чалавекам ваенным. Я армію люблю, адданы ёй і ўдзячны ёй. А

беларус, мову не ведаеш. Запыра-чыў: ваеннае тэлебачанне Расіі ўзначальвае беларус палкоўнік Якаўбоўскі — гарантую, што наша «Ваен-ТБ» не даступіць нічым...

У мяне з'явіўся такі азарт!.. Так склаўся лёс, што Беларусь — гэтак ж мая радзіма, як і Расія. Бацька, нябожчык, мне гаварыў: сын, я быў двойчы паранены ў Бе-ларусі (ён служыў стралком-радыс-там у Маладзечна, у Магучлішчах). Жонка мая, гісторык па адукацыі, настолькі праніклая беларускімі традыцыямі... Мы такія фанаты Бе-ларусі, што калі прыязджаем у Пі-цер, не адчуваем сябе так кам-фортна, як тут.

ЭКСПЛІЦІТ

У ВУЧЭБНЫ ЦЭНТР МЫ ПРЫМАЕМ ГРАМАДЗЯНСКУЮ МОЛАДЗЬ СА СВЕЖЫМ УСПРЫМАННЕМ РЭЧАІСНАСЦІ, І НАША АСНОУНАЯ ЗАДАЧА — ЗАХАВАЦЬ ГЭТУЮ ЗДОЛЬНАСЦЬ ДА КАНЦА НАВУЧАННЯ.

ВЕДАЙ НАШЫХ

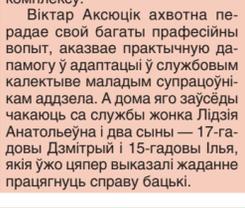

Вопыт і прафесіяналізм

Па выніках штогадовага конкурсу «Лепшы настаўнік», які вось ужо ў сёмы раз праводзіўся ў Брэсцкім абласным упраўленні Дэпартаменту аховы сярод 17 падраздзяленняў, лепшым сёлета быў прызнаны старшы прапаршчык міліцыі Аляксій Віктар Мікалаевіч.

Віктар нясе службу на вельмі адказным участку — у мема-рыяльнай комплексе «Брэсцкая крэпасць-герой». Гэта сапраўды святое месца для кожнага беларуса. Зараз старшы прапаршчык перадае свой вопыт двум маладым супрацоўнікам — Сяргею Бусько і Вячаславу Маркаўцу, якія прыбылі пасля праходжання першапачатковай падрыхтоўкі ў вучэбны цэнтр Дэпартаменту аховы. Сяргей паспеў ужо вызначыцца пры нясенні службы: уціхамірыў хулігану, які парушыў грамадскі парад на тэрыторыі комплексу.

Віктар Аляксій ахвотна перадае свой багаты прафесійны вопыт, аказвае практычную дапамогу ў адаптацыі ў службовым калектыве маладым супрацоўнікам аддзела. А дома яго заўбывае чаканне са службы жонка Лілія Анатольеўна і два сыны — 17-гадовы Дзмітрый і 15-гадовы Ілья, якія ўжо цяпер выказалі жаданне працягнуць справу бацькі.

Прафесійны выбар

Старшы выкладчык па мед-падрыхтоўцы падпалкоўнік міліцыі Ганна Лебедзева нарадзілася ў Быхаве. У 1986 годзе, пасля заканчэння Мінскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта па спецыяльнасці «Лічэбная справа», малады і перспектывны ўрач-інтэрн па тэрапіі працавала ў Мінскай абласной клінічнай бальніцы. А потым чатыры гады працавала ўрачом-тэрапеўтам Папярнянскі амбулаторы Мінскай цэнтральнай раённай бальніцы.

У вучэбны цэнтр аховы Ганна Уладзіміраўна трапіла з першага дня яго заснавання на пасаду начальніка здрав'яў пункта. Палкоўнік цэнтр толькі ўтвараўся і выкладчыка было зусім мала, яе прапарсі і вясці медыцынскую падрыхтоўку. Гэтая прапанова

ПАДЗНАКАМ САВЫ № 9 (25)

СУМЕСНЫ ВЫПУСК «ЗВЯЗДЫ» І ДЭПАРТАМЕНТА АХОВЫ МУС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Віталь ДЗМІТРЫЕЎ, начальнік Вучэбнага цэнтра Дэпартаменту аховы МУС Беларусі, палкоўнік міліцыі «Нашы педагогі рыхтуюць высакакласных спецыялістаў...»

З нагоды Дня настаўніка мы вырашылі прывесці наш спевыпуск тым людзям, якія, нягледзячы на званні і пасады, дапамагаюць маладому папаўненню аховы ўпэўнена стаць на годны шлях. Гаворка пойдзе пра настаўнікаў не толькі па прафесіі, але і прызнанні.

Вучэбны цэнтр Дэпартаменту аховы МУС — «кузня» будучых кадраў аховы. Курсанты спасцігаюць тут азы міліцэйскай службы. Напярэдадні прафесійнага свята мы пазнаёмім вас з некаторымі з

Курсанты — гэта адлюстраванне выкладчыка, і прыёмна адзначыць, што люстраны вобраз паказвае толькі аднадумцаў, якія балеюць за сваю справу, пастаянна імкнуцца наперад, удасканалюцца.

Пра сваіх калег магу сказаць так: выпадковых людзей у нас няма! Самае галоўнае, пра што я няспына паўтараю, — гэта пэўнае разуменне, наколькі кожны з нас можа паўплываць на лёс будучага міліцыянера. У вучэбны цэнтр мы прымаем грамадзянскую моладзь са свежым успрыманням рэчаіснасці, і наша асноўная задача — захаваць гэтую здольнасць да канца навування. Таму сваіх калег я пераканаўча прашу паказаваць асабісты годны прыклад. Курсанты — гэта адлюстраванне выкладчыка, і прыёмна адзначыць, што люстраны вобраз паказвае толькі аднадумцаў, якія балеюць за сваю справу, пастаянна імкнуцца наперад, удасканалюцца.

Пра сваіх калег магу сказаць так: выпадковых людзей у нас няма! Самае галоўнае, пра што я няспына паўтараю, — гэта пэўнае разуменне, наколькі кожны з нас можа паўплываць на лёс будучага міліцыянера. У вучэбны цэнтр мы прымаем грамадзянскую моладзь са свежым успрыманням рэчаіснасці, і наша асноўная задача — захаваць гэтую здольнасць да канца навування. Таму сваіх калег я пераканаўча прашу паказаваць асабісты годны прыклад. Курсанты — гэта адлюстраванне выкладчыка, і прыёмна адзначыць, што люстраны вобраз паказвае толькі аднадумцаў, якія балеюць за сваю справу, пастаянна імкнуцца наперад, удасканалюцца.

«КУЗНЯ» БУДУЧЫХ КАДРАЎ АХОВЫ — ВУЧЭБНЫ ЦЭНТР ДЭПАРТАМЕНТА МУС БЕЛАСУСІ

АСНОВА МІЛІЦЭЙСКОЙ СЛУЖБЫ — ПЕРШАПАЧАТКОВАЯ ПАДРЫХТОЎКА

Андрэй Аляксандравіч, якія асноўныя цыклы вывучаюць курсанты і колькі па часе доўжыцца навуванне?

Мы праводзім першапачатковую падрыхтоўку для назначэння на пасады міліцыянераў і міліцыянераў-кінолагаў падраздзяленняў Дэпартаменту аховы. Тэрмін навування, у залежнасці ад адукацыі і навунасіі службы ён можа склацца з двух частак: першапачатковай і асноўнай. Асноўныя цыклы навування, і кожны з іх нясе сваю сэнсаваю нагрузку, дапаўняючы або працягваючы адзін аднаго.

Галоўнымі кірункамі работы Вучэбнага цэнтра Дэпартаменту аховы з курсантамі, так званая першапачатковая падрыхтоўка. На каго раўняюцца і што вывучаюць навабранцы? Слова намесніку начальніка Вучэбнага цэнтра Дэпартаменту аховы — начальніку вучэбнага аддзела Андрэю Ільну.

паможнікі, распрацаваныя выкладчыкамі цыкла. Педагогі стараюцца выкарыстоўваць розныя метады навування: рашэнне сітуацыйных задач, правядзенне групавых трэнінгаў, вучэнняў, дзелавых сітуацыйных гульняў, часткова-пошукавы метад, метад праблемных сітуацый. На практычных занятках замацоўваюцца тэарэтычныя веды, набываюцца ўменні і навыкі пры адрэацыі дзеянняў па сігнале «Трыгога», які паступіў з ахоўнага аб'екта. Тактычныя дзеянні адрэацыі на вучэбных аб'ектах у поўнай экіпіроўцы. Асабліва ўвага звяртаецца на захаванне мер асабістай бяспекі пры аглядзе аб'ектаў, а таксама памашканню, на затырманне правапарушальніка, абыходжанне са зброй.

Цыкл агнявой і фізічнай падрыхтоўкі. Калі курсанты прыбываюць у вучэбны цэнтр, яны ўлічваюць і фізічныя даныя, а пасля заканчэння навування ацэньваем дасягнуты вынік, які адбываецца ў адрэацыі на маршавую, займаючыся фізіпрадрыхтоўкай, курсанты павінны выпрацаваць навыкі самаабароны, затырмання і суправаджэння з'яўляюцца чатыры асноўныя цыклы навування, і кожны з іх нясе сваю сэнсаваю нагрузку, дапаўняючы або працягваючы адзін аднаго.

Тактыка-спецыяльная падрыхтоўка накіравана на фарміраванне практычных уменняў і навыкаў па выкананні задач пры нясенні службы. Для вывучэння гэтай дысцыпліны мы шырока выкарыстоўваем вучэбныя відэафільмы, стэндзі і іншыя да-

тамата. Кожны курсант перад пачаткам сваёй службы ў падраздзяленні вывучае прызначэнне і канструкцыю пісталета Макарава, аўтаматаў АК-74, АКС-74, АКС-74У. Акрамя таго, нашы курсанты маюць магчымасць практыкавацца ў інтэрактыўным цэнтры, часткова-пошукавы метад, метад праблемных сітуацый. На практычных занятках замацоўваюцца тэарэтычныя веды, набываюцца ўменні і навыкі пры адрэацыі дзеянняў па сігнале «Трыгога», які паступіў з ахоўнага аб'екта. Тактычныя дзеянні адрэацыі на вучэбных аб'ектах у поўнай экіпіроўцы. Асабліва ўвага звяртаецца на захаванне мер асабістай бяспекі пры аглядзе аб'ектаў, а таксама памашканню, на затырманне правапарушальніка, абыходжанне са зброй.

Цыкл юрыдычных дысцыплін фарміруе адміністрацыйную і прававую базу навування. У гэты цыкл уваходзяць і асновы псіхалогіі, якія дапамагаюць слухачам вывучыць самыя важныя псіхалагічныя аспекты і прыёмы: наладзіць кантакт з супрацоўцамі, не выкарыстоўваць канфліктагены, выклікаць прыхільнасць апанента да сябе і г.д.

Цыкл тэхнічных і спецыяльных дысцыплін уключае ў сябе веды спецыяльнай тэхнікі органаў унутраных спраў, асновы інфарматыкі, асновы правіл дарожнага руху, медыцынскую падрыхтоўку і кіналагічную работу — павышэнне кваліфікацыі міліцыянераў-кінолагаў.

Акрамя асноўных дысцыплін, на якія дадаткова зыяты могуць разлічваць курсанты? — Разам з азамі міліцэйскай службы курсанты маюць магчымасць набывць навыкі кіравання аўтамабільам — для ўсіх ахвотных у цэнтры ажыццяўляецца падрых-

Строгасць і прынцыповасць

Старшы выкладчык цыкла тактыка-спецыяльнай падрыхтоўкі Пётр Уладзіміравіч Рышкіцаў — прафесіянал сваёй справы. Шлях станаўлення ў органах унутраных спраў пачынаў простым міліцыянерам-вадзіцелем групы затрымання пункта Мінскага райаддзела аховы.

Палкоўнік кожны чалавек імкнецца да дасканаласці, Рышкіцаў, дзякуючы стараннасці, працавітасці, дысцыплінаванасці і вытрымцы, паступова прасоўваўся па кар'ернай лесвіцы, займаючы розныя пасады, у тым ліку і кіруючыя — ад камандзіра роты да начальніка аддзела аховы.

Назапашаныя багаты жыццёвы і прафесійны досвед, у 2007 годзе Пётр Уладзіміравіч выказаў жаданне навуваць будучых вартавых правапарадку.

Палкоўнік ён валодае практычнымі ведамі, навыкамі і ўменнямі ў міліцэйскай службе, кіраўніцтва вучэбнага цэнтра Дэпартаменту аховы палчыла патрэбным менавіта яму даверчыя такія адказны кірунак у вучэбнай дзейнасці — выкладаць асновы тактыка-спецыяльнай падрыхтоўкі супрацоўнікаў.

Акрамя сваіх выкладчыцкіх абавязкаў, дзякуючы ўважліваму стаўленню да людзей, умению і патрэбны момант праявіць строгаць, прынцыповасць і ўдзел у жыцці сваіх падпаечных, Пётр Уладзіміравіч прыцягнуў да куратарскай дзейнасці з курсантамі. Праца куратара — штодзённая і карпатлівая. Бо знайсці індывідуальны падыход да кожнага навування, паглыбіцца ў яго праблемы, дапамагчы ёй вырашыць і выказаць у сваіх падпаечных лепшыя чалавечыя і дзелавыя якасці — задача не з лёгкіх.

Заслугі падпалкоўніка Рышкіцава, як за перыяд службы ў падраздзяленнях аховы, так і ў вучэбным цэнтры, не засталіся незаўважанымі кіраўніцтвам. Ён шматразова заахвочваўся падзякамі і граматамі.

Як лічыць сам Пётр Уладзіміравіч, «быць выкладчыкам — гэта значыць чалам аддавацца сваёй працы, стаць удасканаленнем і перадаваць свае веды курсантам, і, у некаторым сэнсе, несці адказнасць за іх наступны лёс, развіццё і прафесійны рост».

«ПАН СПАРТСМЕН»

у некалькі секцый, і ўсё мне было вельмі цікава». У арміі Асіновіч працягваў сваю спартыўную дзейнасць, толькі... агнявою. У роце спецыяльнага назначэння прыходзілася часта і шмат страляць. Там жа Аляксандр узадыяўляў у розных спартыўных і прыдумваў усюды навуваўдзёні ў стральбе, каб палепшыць вынікі, а яго рота атрымлівала толькі выдатныя адзнакі.

Сваю спартыўную дзейнасць Аляксандр Міхайлавіч пачаў у Савецкім (г. Мінска) аддзеле аховы. У гэтым падраздзяленні ён праслужыў 11 гадоў на розных пасадах: міліцыянер роты міліцыі, памочнік дзяржаўнага, камандзір аддзялення, інструктар па баявой і фізічнай падрыхтоўцы.

Калі прышоў працаваць у аддзел, акрамя сваіх асноўных абавязкаў, удзельнічаў ва ўсіх спартыўных змаганнях: службовым мнагабор'і, валеболі, футболе, барацьбе. Менавіта за гэта калегі сталі называць мяне «пан спартсмен», — успамінае ён.

У вучэбны цэнтр Дэпартаменту аховы Аляксандр Асіновіч перавёўся ў канцы 2003 года. Зараз ён працуе старшым выкладчыкам па агнявой падрыхтоўцы. Менавіта такія якасці, якія патрабаваліся і прынцыповасць, што спалучаюцца з душэўнай цэльнасцю і спагадлівасцю ў адносінах да людзей, і дапамаглі капітану Асіновічу стаць міліцыянерам-выкладчыкам.

У сваёй рабоце я стараюся запамінаць кожнага курсанта. Да кагосьці інфармацыя даходзіць з першага разу і нават паўтараць больш не варта, а некаторым неабходна тлумачыць не раз і не два. Каб растлумачыць курсанту зусім даходліва, даводзіцца нават малюваць пісталецкі, кулькі, спружнінкі. Часам тлумачу, як у дзіцым садку, — пры дапамозе асяцяўкі; але калі гэта для карысці справы, то любяць метады добрыя!

Аляксандр Міхайлавіч мае нагрудныя знакі «Выдатнік МУС СССР». «За адзнаку ў службе» 1-й і 2-й ступені. З яго неспрадзнымі ўдзеламі былі распрацаваны і зняты навунальчаныя фільмы па выкананні нарматываў агнявой падрыхтоўкі і практычнай стральбы.

Акрамя міліцэйскіх дасягненняў і заслуг, ён цудоўны сем'янін, бацька двух дзяцей.

Аляксандр Асіновіч — карэнны мінчанін. Сваю спартыўную і міліцэйскую кар'еру выбраў раўняюцца на бацьку, які 35 гадоў праслужыў у органах унутраных спраў і прывіў сыну любоў да фізічнай культуры.

Мой тата ўвогуле быў супраць таго, каб я пайшоў у міліцыю, — гаворыць Аляксандр. — Тады час быў перабудованы, і на заводах больш атрымлівалі, чым у органах. Тым больш што ў мяне ўжо была тэхнічная адукацыя наладчыка шырокага профілю, токар і шліфавальшчыка 5-га разраду. Але служба ў міліцыі мяне ўсё роўна больш зацікавіла: дысцыпліна, бацькоўскі вопыт, любоў да спорту і служба ва ўнутраных войсках — два гады мне прыйшлося выконваць задачы па ахове грамадскага парадку і дзяржаўнай бяспекі пры надзвычайных абставінах, звычаных з масавымі антыграмадскімі праявамі ў рэспубліках Закаўказзя.

Паводле слоў Аляксандра Міхайлавіча, калі ён сябе памятае — столькі займаецца спортам: «Я даволі надарэна займаўся ў секцыі па стральбе, нават дасягнуў сур'ёзных вынікаў — атрымаў першыя дасягненні разрад. Але на адным месцы не мог усесцець. Чалавек я такі, вельмі рознабаковы, таму вырашыў паспрабаваць сябе ў плаванні — выканаў першы разрад. Затым была секцыя цяжкай атлетыкі, мотакрос. Наступным сур'ёзным захапленнем стала барацьба. Кожны дзень тыдня ў мяне быў заняты: хадзіў адрозу

НАСТАЎНІК ПА ПРЫЗВАННІ

У 2007 годзе настаўляць Богаяўленскага праваслаўнага храма айцец Югэн Павяльчык прапанаваў Дзянісу Мішкелю, у той час супрацоўніку Шчучынскага аддзела Дэпартаменту аховы, паўдзельнічаць у стварэнні праваслаўнага ваенна-патрыятычнага клуба для юнакоў і дзюрат ва ўзросце ад 12 да 18 гадоў. Ідэя міліцыянера захапіла, і неўзабаве з'явіўся клуб, які называлі «Дружына». Дзяніс да службы ў органах унутраных спраў захапіўся тэнісам і лёгкай атлетыкай, таму ў яго не выклікала цяжкасці прымяненне сваёй адукацыі ў якасці выкладчыка фізічнай падрыхтоўкі. У кола яго абавязкаў уваходзіла таксама навуначне моладзі армейскай дысцыпліны і рукапашнаму бою. У выкладчыцкі савет клуба ўвайшлі падпалкоўнік міліцыі ў адстаўцы Мікалай Кісялар і яшчэ два вопытныя трэнеры.

У 2008 годзе айцец Югэн пераехаў у Гродна і стварыў на базе сярэдняй школы № 37 аналагічны клуб пад назвай «Славяне». Праз некаторы час лёс закінуў у Гродна і Дзяніса з сям'ёй. Нядаўна здагадацца, што ён працягнуў выкладчыцкую дзейнасць у гэтым клубе.

У чэрвені праводзяцца штогадовыя ваенна-палыявыя зборы праваслаўных ваенна-патрыятычных клубаў Гродзенскай епархіі. У праграму збору ўваходзяць нарады, каравулы, пад'ёмы па трывозе, пошук дыверсійных груп, арыентаванне ў начны час, жыццыванне ў лесе ў суровых умовах, рукапашныя баі і марш-кідак. Вучні паказваюць усё, на што яны здольныя і чаму іх навучылі за год. Выкладчыку Дзянісу Мішкелю не сорамна за сваіх падпаечных. У канцы збору праходзіць узнагароджанне лепшых, атрымліваюць права насіць чорны берет. Сімвалічна, што гэта адбываецца ў абласным цэнтры, каля помніка загінулым пагранічникам, якія абаранялі беларускую зямлю.

Сёння супрацоўнік Гродзенскага абласнога ўпраўлення аховы старшыня міліцыі Дзяніс Мішкель ўпэўнены, што дзясяткі юнакоў і дзюрат атрымалі загартоўку, выхавалі ў сабе смеласць і вынослівасць, зведлі пачуццё братэрства, узаемаўважання. Усё гэта, безумоўна, дапаможа ім у далейшым стаць годнымі грамадзянамі сваёй краіны.

Матэрыялы спецыяльна падрыхтавалі: У. ЗДАНОВІЧ, А. ГЕРАСІМАЎ, А. ЯРМАЛІНСКАЯ, В. КІПЧАНКА, Д. СІТНІКАЎ, А. НОВІК.

Адступіць — не ў іх характары

Свае першыя дні навування ў вучэбным цэнтры Даша Бохан і Аляксандр Радкевіч успамінаюць з усмешкай. Дзяўчына не можа забывць фізіпрадрыхтоўку, якая не паддавалася ёй, а малады чалавек — свае перадачы па юрыдычных дысцыплінах.

— Вы ведаеце, спачатку было складана прывыкнуць да распрадкы дна, дзякурукства, дысцыпліны, ды яшчэ фізічныя нарматывы і рукапашны бой цяжка даваліся. Усё гэта было ў навінку, але ўжо праз тры месяцы з шасці належных, пераадолеўшы цяжкасці, я ўпэўнена, што служба ў органах унутраных спраў — гэта мае, і я да яе мэтамі кіравана рыхтуюся, — запэўнівае Даша. Тым больш што ўся сям'я — мама, тата і брат, які з'яўляецца міліцыянерам Фрунзенскага (г. Мінска) аддзела аховы — усяляк падтрымліваюць яе расчэпчванні.

З першымі і складанымі навуваннямі ў Аляксандра ўдалося справіцца. Кандыдат у майстры спорту па біятлоне, член нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь у пераходным і олімпійскім складзе, неаднаразова пераможца і прызёр чэмпіянатаў сваёй краіны і міжнароднага ўзроўня лічыць, што не ў характары спартсмена адступіць: «Я з дзяцінства займаюся спортам і прывык дабівацца цудоўнага выніку ва ўсіх справах, за якія бяруся. Жаданне стаць міліцыянерам узнікла дзякуючы маміным сэрцам, большасць з іх служыць у розных падраздзяленнях органаў унутраных спраў. Гледзячы на іх досвед, я палічыў патрэбным паспрабаваць свае сілы, пачаўшы падрыхтоўку да службы з самага пачатку».

Саха і Даша, гаворачы пра вучобу, вылучаюць розныя моманты, але агупны складнік у іх — імкненне спазнаць новае і невядзенае, каб толькі працай, упартасцю і справай дасягнуць высокага выніку. Пакуль асноўна мэта курсантаў — стаць афіцэрамі, а далей жыццё падкажа.

«Я ІНШАЗЕМЕЦ І ХАЧУ ПРАДСТАЎЛЯЦЬ БЕЛАРУСЬ НА «ЕЎРАБАЧАННІ»:

Лясы-балаясы

СЕННЯ
Месяц
Першая квадра 4 кастрычніка.
Месяц у сусор'і Вадалея.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.18	18.37	11.19
Віцебск	7.08	18.26	11.18
Магілёў	7.08	18.27	11.19
Гомель	7.03	18.25	11.22
Гродна	7.33	18.53	11.20
Брэст	7.32	18.55	11.23

Імяніны
Пр. Макара, Пятра, Фёдора.
К. Апалінара, Барталамея, Ігара.

Яго завуць Элай, і ён родам з Лівана. Кампазітар, выканаўца і рэжысёр-пачатковец. Менавіта ён ускалыхнуў на мінулым тыдні медыяпрасторы Беларусі: спявак хоча прадставіць Беларусь на конкурсе «Еўрабачанне-2011» у Баку.

ПЫТАННЕ Ў ТЭМУ: Беларусь на «Еўрабачанні» прадставіць спявак з Лівана: ваша рэакцыя?

СВЯТЛАНА СТАЦЭНКА, мастацкі кіраўнік студыі імя У. Мулявіна:
— Беларусь павінны прадставіць беларусы. Ні ў якім разе не раздзяляю нейкіх тэрасіцкіх поглядаў, аднак думаю, што было б дарэчна, калі б ліванец прадставіў Ліван. У адваротным выпадку я не бачу тут рэальнага зерня. Не хацела б пакрыўдзіць армян, азербайджанцаў і грузін, якія даўно жывуць у Беларусі і пусцілі тут свае карані, — іх я ўспрымаю як сваіх, як беларусаў. А ўвогуле, нам проста патрэбна добрая каманда, якая б сабралася разам і спакойна, інтэлігентна ўсё абмеркавала б.

КАНСТАНЦІН ДРАПЕЗА, (дзет «Аляксандра і Канстанціна»):
— А які спявак? Проста чалавек, якога ніхто ў Беларусі не ведае? Калі так, то рэакцыя негатыўная. Спявак павінен сабе перш-наперш якімсьці чынам праявіць у нашай культуры. Той жа балгарын Філіп Кірко-раў, перш чым трапіць на «Еўрабачанне», спачатку зрабіў сабе імя на пастасавецкай прасторы. Што датычыць Элая, то я ўжо казаў яму: калі ты хочаш дасягнуць поспеху тут, найперш ты павінен запісаць песні па-руску або па-беларуску. Вывучыць хаця б некалькі песень тых жа «Песняроў».

ЛЮДМІЛА ЯКІМОВІЧ, «Міс Беларусь-2010»:
— Удачы яму! (смяецца). А ён мае якое-небудзь дачыненне да Беларусі? Ці ёсць у яго наша грамадзянства? Калі не, то лепш бы хто з Беларусі паехаў. Вядома, на дэманстрацыю супраць яго я не пайду, але ўсё ж хацела б убачыць на конкурсе беларускіх выканаўцаў. Іх, на шчасце, у Беларусі хапае.

АЛЯКСАНДР ЦІХАНОВІЧ, спявак:
— Рэч у тым, што правілы беларускага адбору на «Еўрабачанне» прадугледжваюць удзел у конкурсе ўсіх ахвотных, аднак толькі грамадзян Беларусі. Калі спявак ліванскага паходжання мае беларускае грамадзянства і калі ён пераможа на нацыянальным адборы, ён можа прадставіць Беларусь. Калі ж беларускага грамадзянства ў яго няма — удзельнічаць у адборы ён не мае права.

Падрыхтаваў Ілья ЛАПАТО.

большасці беларусам гэтая ідэя не спадабаецца...»

Карэспандэнт «Звязды» высвятляў у Элая, чым яго так прывабіла Беларусь, як ён ставіцца да беларускіх дзяўчат і на якія ахвяры ён гатовы дзеля «Еўрабачання».

Вандруючы аднойчы па Тыбеце, Элай сустрэў вулічнага прадказальніка. Той распавёў, што будучыня хлопца будзе непарывна звязана з краінай ва Усходняй Еўропе — «там, дзе мноства рэк, азёр і спрас прыгожыя дзяўчаты». А праз пэўны час Элай ўпершыню наведваў Беларусь.

— Перад прыездом у Мінск я баяўся, што людзі будуць надбарацьлівымі ў адносінах да мяне, бо я араб, — распачынае гаворку Элай. — Але гэта былі дарэмныя перасцярогі. Беларусы ў большасці — дружалюбны і гасцінны. Я быў у Беларусі ўжо 10 разоў, і мне тут вельмі падабаецца.

— У гэтай гісторыі з Тыбетам: вы ўпэўненыя, што мелася на ўвазе краяз Беларусі, а не Украіна ці Польшча?

— У Беларусі я запісаў свой першы альбом (адна з песень — з Аляксандрай Кірсанавай). — **Заўв. аўт.** І зняў два кліпы. Мяркую, што гэта менавіта тая краіна, якая была прадказана. Усё атрымалася выпадкова — з людзьмі з Беларусі я пазнаёміўся ў Інтэрнэце. Пазней ужо яны пазнаёмілі мяне са сваімі сябрамі з музычнага свету. Спачатку я вырашыў запісаць адну песню, аднак у выніку запісаў увесь альбом, які павінен выйсці праз пару месяцаў.

Я зараз падумаў... Вядома, гэта можа быць па прадказанні і Польшчы, і Украіны. Я не ведаю, як гэта правярць! Але па адчуваннях, мяне вельмі ўтульна тут — у Беларусі.

«Крытыка — гэта добра»
— **Натуральнае пытанне: чаму хочаце удзельнічаць у «Еўрабачанні» ад Беларусі?**
— А чаму б і не? Беларусь — цудоўная краіна, я прывязджаю сюды кожныя тры месяцы, каб расслабіцца і аддчыць душой. Выступіць на Еўрабачанні — мая мара, нават калі гэтая мара неахвядзіць ільвяная і практычна немагчыма. Але я паспрабую, ад гэтага я нічога не згублю.

Лічу, што большасці беларусаў не спадабаецца гэтая ідэя, бо я іншаземец і хачу прадставіць іх краіну... Яны маюць права на гэта. Што датычыць мяне, то я прыязджаю з мірам — я не хачу тут ворагаў. Усё, што мне патрэбна — гэта мець добрых сяброў і прыхільнікаў. А яшчэ я хачу бы знайсці тут будучую жонку.

— **Чаму Ліван, які мае права ўдзельнічаць у «Еўрабачанні», яшчэ ні разу ні не скарыстаўся?**
— Па палітычных прычынах. Складзюся, аднойчы мы зробім гэта. У Ліване шмат цудоўных артыстаў, гатовых да удзелу ў конкурсе.

— **Конкурс «Еўрабачанне» ў Беларусі заўсёды абмяркоўваюць вельмі актыўна. Ці не баіцеся крытыкі ў свой адрас?**
— Як і казаў раней, я прыязджаю з мірам. У людзей ёсць права мяне любіць або ненавідзець. Што да мяне, то я не магу ненавідзець таго, з кім незнаёмы...

Знешнасць — гэта яшчэ не усё. Я ўпэўнены, што магу змяніць меркаванне чалавечка пра сябе, калі мы пасядзім разам за кубкам гарбаты і паразмаўляем.

Але крытыка — гэта добра. У большасці выпадкаў яна дапамагае ўдасканалвацца.

«Я не супраць падвойнага грамадзянства»
— **Калі вас выбяруць, ці будзеце вы гатовыя штосць змяніць у сваёй знешнасці: перафарбаваць валасы, пагаліць бараду?**
— Я заўсёды мяняю стыль. Сёння такі — заўтра іншы. Без праблем гатовы змяніць знешні выгляд: гэта мая кар'ера, і знешнасць патрэбна ў ёй час ад часу абнаўлення.

— **А ці гатовы былі б змяніць грамадзянства на беларускае?**
— Я не супраць падвойнага грамадзянства. Але, вядома, ад свайго грамадзянства я не адмоўлюся.

— **Хто з беларускіх выканаўцаў на «Еўрабачанні» вам запамінаецца найбольш?**
— Дзіма Калдуц. Яго выступленне было цікавым, і стыль песні мне падабаецца.

НАДВОР'Е на заўтра

Гэамагнітныя ўзрушэнні

ГРОДНА	МІНСК	МАГІЛЁў	БРЭСТ	ГОМЕЛЬ
745мм рт.ст.	737мм рт.ст.	741мм рт.ст.	746мм рт.ст.	749мм рт.ст.
+8...+11°C	+8...+10°C	+7...+9°C	+11...+13°C	+8...+10°C
+18...+20°C	+17...+19°C	+14...+16°C	+19...+21°C	+16...+18°C

«У суседзі»

ВАРШАВА	КІЕў	РЫГА
+20...+22°C	+20...+22°C	+14...+16°C
ВІЛЬНЮС	МАСКВА	С.-ПЕЦЯРБУРГ
+17...+19°C	+12...+14°C	+12...+14°C

Глядзі ў неба
На Зямлю абрынецца аманальна моцны метэорны паток
Па прагнозах канадскага астранома Пола Вігерта, метэорны штурм чакаецца ў кастрычніку. Традыцыйны для гэтага месяца паток метэарытаў Драконіды, які атрымаў сваю назву дзякуючы траекторыі іх палёту з сусор'я Дракона, стане літаральна метэарытным штурмам, сцяраджае астраном на небе будзе ўбачыць да тысяч метэораў у гадзіну. Драконіды з'яўляюцца следам каметы Джакабіні-Цынера, адкрытай ў 1900 годзе. Такія звыш абуомленыя набліжэнне мажарыянай каметы да перыгелію (самы блізкай да Сонца кропкі, дзе высокая тэмпература прыводзіць да вызвалення газу і пылу і павялічэння колькасці падаючых зорак). На самой справе, метэорны паток 2011 года не самы моцны ў гісторыі. У 1933 і 1946 гадах паток Драконідаў дасягаў дзясятка тысяч метэораў у гадзіну. Іншыя, менш драматычныя ўспышкі (да сотні ў гадзіну) адбыліся ў 1952, 1985 і 1998 гадах. Сёлета пік метэорнага патоку прыпаде на 8 кастрычніка з 20 да 21 гадзіны, і ёсць усё падставы меркаваць, што колькасць метэораў можа скласці тысячу ў гадзіну. Лепшыя месцы для назірання за такім эфектным відзішчам у Паўночным паўшар'і — Еўропа, Паўночная Афрыка і Блізкі Усход.

Іна АРЭХАВА.

Прадказальнікі канца свету атрымалі «Шнобелеўскія» прэміі

Днямі ў Гарвардзе адбылася цырымонія ўручэння чарговых «Шнобелеўскіх» прэміяў — пародыі на прэстыжную міжнародную ўзнагароду — Нобелеўскую прэмію. Прызвы, прыдмунаваны 20 год таму рэдактарам гумарыстычнага і амаль што навуковага часопіса «Аналіз неверагодных даследаванняў» Маркам Абрахамсам, па традыцыі ўручаюцца «за дасягненні, якія прымушаюць спачатку засмяяцца, а потым задумацца».

Штогод сапраўдныя нобелеўскія лаўрэаты — з накладнымі насамі, у велькіх бутафорскіх акуларах і іншых псеўдавуучоных асесуарах — уручаюць узнагароды за самую сумніўную дасягненні ў 10 розных сферах навукі і жыцця. Сёлета, напрыклад, цырымонія ўмоўна была прысвечана хіміі. Узнагароды ў гэтай галіне арганізатары прысудзілі групе японскіх навукоўцаў, якія даследавалі, у якой канцэнтрацыя неабходна распіляць у паветры васабі (вострая прыправа, вядомая ў свеце як японскі хрэн), каб дакладна разбудзіць глухого чалавечка — у выпадку пажару або іншай небяспекі. Акрамя распрацоўкі васабі-сігналацыі, мяркуюць вучоныя, іх эксперыменты могуць быць карыснымі для вытворцаў дэзадаранту для абыткі.

У галіне медыцыны адзначылі адрозніваюць дзве групы навукоўцаў — з Нідэрландаў і ЗША, — якія паралельна адна адной вывучалі ўзаемазвязь паміж напоянасцю мачавага пусыра і прыняццем тых ці іншых рацыянаў. Як вывучалася, згладняе дыякарфорат мае станоўчы эфект для вырашэння фінансавых пытанняў, і рэзка адмоўны — для ўпэўненага адважжання аўтамабіля.

«Шнобелеўскія» прэміі ў галіне матэматыкі былі прысуджаны некалькім адмыслоўцам, якія «пралічылі» канец свету — у 1954, 1982, 1990, 1992, 1994, 1999 і 2011 гадах.

Дарчы, сёлета да прэміі далучыліся і беларусы — праўда, усюсна. Так,

Узнагароду з'явіўся і парадаваў прысутных кароткай, але эмацыянальнай прамоваю: «Наша ініцыятыва невыпадкова займала суцэльную вядомасць — у рэальным свеце, ідэі аднолькава пазусодна, незалежна ад таго, дзе яны жывуць і на якой мове размаўляюць».

Шнобелеўская прэмія міру была ўручана мэру Вільнюса Артурасу Зукоасу, які раздушыў БТрам прыпаркаваны на пешаходным пераходзе «Мерседэс» — як заўважылі пільныя відэаочыні, з беларускімі нумарамі. У адносіненне ад матэматыкаў, ніводны з якіх на цырымонію не прыехаў, літоўскі палітык па

СКАНВОРД + СУДОКУ

Склаў Яўген ЛЯХАЎ.

Вялікая рака ў Германіі	Павойная кустова-дрэвавая расліна	Тонкі дахавы матэрыял	Невялікая птушка з галубных	Памішанне для вучобы ў школе	Т.зв. плямісты цюльен
Санітарка ў бальніцы, медпункце	Жоўта-чырвоная фарба для валасоў	Аўстралійскі папугай	Адміністрацыйны цэнтр Карэкскага рэгіёна	Служба ў царкве	Электрычны «гаспадар» на кухні
Грубая бавоўная тканіна	Галіна хвойнага дрэва	Тое, што і пярэварэньне	Буйное возера ў Венгрыі	Непрыемнае адлучанне	Дастаўка тавараў у краму
Вялікая рака ў Афрыцы	Пасудзіна для мыцця бялізны	Заможны селянін у Турцыі	Выкапнёвая натуральная смаля	Агароджа з жордак і лазы	Кампактная пад'ёмная лябэдка
«Вялікае жыццё» (кінасцэнарый)	Звычайнае права ў мусульман	Разнавіднасць шыфру	Найрасцеішы метон — растваральнік	Палацавая плошча ў СПб-гу (дойдзі)	
Старана трохвугольніка	Райцэнтр у Брэсцкай вобласці	Духмяная лекавая расліна	Саматканная спадніца		

Масавы сродак сувязі (г. Наваполацк)

СУДОКУ. У квадраце 9-9 клетак размяшчаць лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3-3 клеткі, абмежаваных тлустай лініяй, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтараў.

			9			3			6
					2	5			9
	5		7						2
		4		9	7				
		6							2
						1	6		4
			9						7
			8		4	9			
3		1							9

ВЯРХОМ НА ГАРБУЗЕ!
Кальска-гарбуз і машына МНС, кветка з божымі кароўкамі і кошык з грыбамі... Маладыя сем'і з Маладзечна зрабілі сваімі рукамі незвычайныя дзіцячыя калыскі і з задавальненнем прагульваліся з імі па горадзе падчас «Дажынак-2011».

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Пан гарышчаныя + судоку

4	6	8	7	2	1	9	5	3	8
2	9	5	6	4	3	8	1	7	6
3	1	7	1	9	8	6	2	4	5
6	4	3	9	1	5	2	7	8	6
5	2	8	3	4	5	9	6	7	1
1	8	9	2	7	6	3	4	1	5
1	3	2	4	6	9	7	8	5	4
8	7	6	1	2	5	4	3	9	8
9	6	5	4	3	2	1	8	7	6

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуч адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, лічбавае і тэкставыя супадзенні з меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных «Звяздай», толькі з дазволу рэдакцыі.

ПРЫЁМ тэл.факс: 287 17 79, РЭКАМЭНДЫ
e-mail: rek@zvzyada.minsk.by

Вольга Сямёнаўна Лысюк з в. Дубай прымі нашы сардэчныя віншаванні з нагоды 75-годдзя з дня нараджэння! Звычайна здароўя, жыццёвага аптымізму. Няхай нагоды абыходзіць цябе, часцей бачыць усмешку.

Муж, Слава, Аліна і іх сем'я.

У гэты цудоўны, сонечны дзень, сардэчна віншуюем з юбілейным днём нараджэння **Яніну Андрэўну Лашкевіч** з в. Ганьвічы Лагойскага раёна.

Звычайна гэтай мілай жанчыне, любячай матулі, клапатлівай бабুলі моцнага здароўя, поспехаў, удачы, паварот родных і блізкіх.

Што пажадаць табе — доўгага веку, У сэрцы спакою, здароўя без лекаў, Сонейка, кветкі, вясняны мары, Жыць без маркоты з усмешкай на твары, Радасці, шчасця звычайнага, Урашце, А неўзабаве і праўнікаў пясціцы.

З паварот плямёнцы і ўсе родныя.

5 кастрычніка

МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ НАСТАЎНІКА.
1952 год — пачаў сваю работу XIX з'езд КПСС. Першы пасляваенны з'езд партыі прыняў рашэнне аб перайменаванні Усесаюзнай камуністычнай партыі бальшавікоў — ВКП (б) у Камуністычную партыю Савецкага Саюза. Апошняе публічнае выступленне Сталіна: «Мяне вызваляе ад абавязкаў Генеральнага сакратара ЦК КПСС і Старшыні Савета Міністраў СССР. Я ўжо стары. Мне цяжка. Няма сіл. Выберыце сабе іншага сакратара...».

1936 год — у Празе ў сямі буйнога прадпрыемства нарадзіўся чэшскі палітык Вацлаў Гавэл. Яго дзед пабаўдаваў першы ў Чэхіі крытыкаў і раскошныя палацыяны комплекс «Люцэрна», дзядзька — кінастудыю «Барандоў», а дзед па маці быў дырэктарам буйной абытковай фірмы. Хлопчыку з такой сям'і было цяжка ў сацыялістычнай Чэхаславакіі — вышэйшай адукацыі ён так і не атрымаў і адзін час працаваў рабочым снізны ў тэатры. У 1963 годзе Вацлаў Гавэл праславіўся п'есай «Света ў садзе», а да 1968-га стаў адным з самых вядомых у краіне дысідэнтаў. Яго шматразова арыштоўвалі, у турмах ён набыў хранічную пнеўманію, выкуравачы ў дзень па дзве пакі моцных цыгарэт «Спорт». У лістападзе 1989-га Гавэл ўзначаліў чэшскую «аксамітавую рэвалюцыю» і ў снежні стаў прэзідэнтам ЧССР. Ён увайшоў у Кнігу рэкордаў Гінеса як прэзідэнт адрозу трох краін — сацыялістычнай Чэхаславакіі, Чэха-Славакіі, якая змяніла яе, і незалежнай Чэхіі, што адлучылася ад Славакіі ў 1993 годзе. Гавэл заставаўся прэзідэнтам да лютага 2003 года. Праўда, у апошні перыяд знаходжання ва ўладзе яго папулярнасць прыкметна ўпаўла, асабліва пасля жандарыі ў 1997 годзе на актрысе Дагмар Векшнровай, якая ў свой час сыграла вампірку з агоньмі грудзямі.

«Перавага глуства ў тым, што яму ніколі не зайдорсяць».
Мікалай Гарын-Міхайлоўскі (1852—1906), рускі пісьменнік, інжынер.

